

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXIII Lapkritis – November 10, 1988 Nr. 43

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Kaip buvo iš tikro Kodėl dabar tai aktualu?

Vytautas Meškauskas

Šia tema buvau pradėjęs rašyti dar birželio mėn. Tuos straipsnius iššaukė GIMTOJO KRAŠTO teigimai, kad sovietai okupavo Lietuvą todėl, kad

"A. Smetona rengėsi sudaryti naują vyriausybę, kuri, pasiduodama Vokietijos globai, nutrauktų sutartį su TSRS".

Tokio melo akivaizdoje norėjosi priminti įvykius taip, kaip jie atsispindi po karo paskelbtuose dokumentuose. Tačiau greitai GIMTASIS KRAŠTAS savo aiškinimus nutraukė, kas ir mane privertė palaukti, kaip jie baigs savo versiją. Naujai pradėtuose tęsiniuose G. Krašto istorikas H. Šadžius jau kalba apie Lietuvą sovietų okupacijoje, kartais juos pakritikuodamas ir net prikišdamas sąvikiams:

"...porkuratūros organai (Lietuvos TSR prokuroras V. Niunka), kurie turėjo prižiūrėti teismų veiklą, savo funkcijų iš esmės nevykdė."

Pabandytų jis vykdyti! Dėl to, žinoma, neturint dokumentų po ranka sunku ginčytis, tačiau apie daugiau žinomas paskutines Nepriklausomybės dienas ilgą straipsnį per kelis ŠVYTURIO numerius paskelbė Solomonas Atamukas ir Bronius Vaitkevičius, jų istorijos mokslo daktarai.

Jei anksčiau tais klausimais rašė aiškinosi neturį oficialių šaltinių, tie du paberia daugybę citatų ir iš užsienyje išleistų knygų, pradedant Aisčiu ir baigiant Šliogeriu tam, kad įrodyt savo tezę:

"Buržuazinių veikėjų medžiaga dar kartą liudija, kad visos buržuazinių srovių viršūnės, visa valdančioji buržuazija patyrė gilią krizę ir buvo nepajėgios ryžtingai veikti, bet tikrosios savo krizės ir neveiklumo jie pripažinti nenori. O toji svarbiausia buvo ta, kad jie negalėjo remtis liaudies masėmis, kurios buvo priešingos A. Smetonos diktatūrai. Tai jos ryžtingai parodė 1940 m. birželio vidurio dienomis."

Užaugę Stalino ir Brež-

nevo paūksmėje tie Solomonas su Antanu nežino, kad ne visus opozicijos teigimus galima priimti už tikrą pinigą. Tik paklauskime kiek nesąmonių ir tiesiog melo pasakoma seimų tribūnose ir ypač rinkimų metu!

Prileiskim tačiau momentui, kad tai, ką jie sako, yra teisinga ir faktinai tik visai Rytų Europai. Kokią alternatyvą turėjo kitos, nevaldančios buržuazinės partijos? Paėmusios valdžią į savo rankas, ką jos galėtų pakeisti? Juk pagrindinė negerovės priežastis buvo per daug žmonių žemės ūkyje, kurių negalėjo absorbuoti menka pramonė. Jai trūko kapitalo ir jei jis būtų, pastatytos įmonės negalėtų klestėti dėl rinkos stokos. Juk ką tik pasibaigusi pasaulinė ūkio krizė paliko visas valstybes apsistačiusias aukštomis maitos sienomis tik savo pramonei padėti. Koks akstinas toje situacijoje būtų keisti valdžią? Ypatingai suvokiant, kad jokia sava valdžia nepatenkintų grobių iš Vakarų ar Rytų, kurie tarp savęs susitarę pastatys tik jiems tinkamus valdovus. Kas ir atsitiko.

Verta nepamiršti dar vieno fakto. 1917 metais lietuviai būtų apsidžiaugę autonomija caro imperijos ribose. Bet kai jo "įpėdiniai" pradėjo veržtis į Lietuvą, jiems buvo net ginklu pasipriešinta. Kodėl? Todėl, kad jie buvo krūvini balševikai. Ir kaip lietuvius ūkininkas nevargtų savo valstybėje, jis tikrai nieko gero nematė Stalino kolchozuose ir jų netroško. Iš viso Lietuvos pragyvenimo lygis, nors ir žemas, lyginant su kitais kapitalistiniais kraštais, tačiau buvo daug geresnis už tuo laiku sovietinį. Už tat sunku įsivaizduoti, kad jį kas nors savanoriškai pasirinktų.

Tie ŠVYTURIO istorikai dar šių metų spalio mėn. 19 d. Nr. Kartoja seną sovietinę pasaką:

"Kaip jau žinome 1939 m. A. Smetona labiausiai siekė orientuotis į Angliją ir Prancūziją. Tačiau, matydamas opozicinių ir revoliucinių nuo-

(Nukelta į 3 psl.)

Lietuvos mokslininkai — akademikai reikalauja Vilniaus universitetui grąžinti senąjį vardą ir suteikti pilną autonomiją, kokią turi Vakaruose universitetai. Nuotraukoje lietuvių studentų ansamblio nariai prie senojo universiteto pastato.

Apie politinę kultūrą ir lietuvių tautinį susitaikymą

Dr. Bronius Grigelionis

Spausdiname Lietuvos Mokslų Akademijos nario dr. prof. Broniaus Grigelionio (g. 1935. 10. 1. Ičiūnuose, Palsvalio rj.) kreipimąsi į Lietuvos mokslininkus persitvarkymo reikalu.

Jis yra fizikos-matematikos daktaras, nuo 1959 dirba Matematikos ir kibernetikos institute ir profesorijauja nuo 1971 m. Vilniaus universitete.

Vienu iš pagrindinių persitvarkymo laimėjimų iki šiol laikyčiau viešumą, leidžiantį daiktus įvardinti tikraisiais vardais, sakyti tiesą, kad ir kokia karti ji būtų, ieškoti tiesos laisvoje diskusijoje. Tai didžiulis žingsnis demokratinės visuomenės bei teisinės valstybės sukūrimo link.

Manau, kad mes jau gerai suvokiame priežastis, iššaukusias persitvarkymo būtinybę. Tai stalinizmo ideologija apsiginklavirusios biurokratijos nesėkmingas bandymas naudojantis antihumaniškais karinės diktatūros metodais sukurti supervalstybę su jos diktatorių maniakiškomis pretenzijomis vos ne į pasaulį viešpatavimą. L. Brežnevo valdymo laikais galutinai atvedė šalį į ekonominę stagnaciją, gamtos turtų ir pačios gamtos nuniokojimą

bei visuomenės, pradedant jos vadovais, dvasinę degradaciją. Paskutinis lašas, perpildęs šią kartybių taurę, buvo karinė avantiūra Afganistane.

Stalinizmas, panašiai kaip ir hitlerizmas, vadovavosi barbariška mažųjų tautų fizinio išnaikinimo teorija, pavertusia pirmąją socializmo šalį, anot kompozitoriaus J. Juzeliūno, tautų skerdykla tariamojo komunizmo pergales vardan. Ta teorija brežnevizmo laikais buvo transformuota į ne mažiau antihumanišką visų tautinių kultūrų palaipsniško susilieimo į "didžiąją rusų kultūrą" teoriją, t. y. mažesniųjų tautų dvasinio genocido teoriją.

Lietuva, didžiųjų pastangų ir aukų kaina iškovojo si nepriklausomybę 1918-1920 metais, be kita ko išnaudodama Tarybų Rusijos

nesėkmes kare su Lenkija, per tolimesnįjį dvidešimtmetį padarė stebėtiną žingsnį vystydama ekonomiką, švietimą, meną, pelniusį jai platų tarptautinį pripažinimą ir pagarbą. 1939-1940 metais ji tapo gėdingo stalinizmo ir hitlerizmo — juodžiausių jėgų pasaulio istorijoje — suokalbčio auka. Remdamasi sutartu Europos pasidalijimu su fašistine Vokietija, Tarybų Sąjunga klastingai sulaužė 1920 metų bei vėlesnes taikos sutartis ir brutaliai sutrypė Lietuvos laisvę ir tautinį orumą. Tragiškas šių ir po jų sekusių įvykių pasekmės mums dar teks gerai apmąstyti ir įvertinti naudojantis autentiškais istoriniais dokumentais ar liudytojų parodymais, kad žinotume, kas prieš ką turime klaupintis ant kelių ir melsti atleidimo.

Dabar, kai mes atvirai svarstome gyvybinę lietuvių tautos ir jos kultūros išlikimo perspektyvas dėl svetimų kultūrų nuožmaus spaudimo ar dėl mūsų gyvenamosios aplinkos baisaus

(Nukelta į 6 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

**Ukinio persitvarkymo metmenys Lietuvoje. - Kuo skiriasi
Gorbačiovo siūloma tvarka nuo įprastos demokratinės.
- Skoto pažūros iš Vilniaus.**

Spalio 11 d. Lietuvoje buvo paskelbtas pasiūlymas nuo 1989 m. liepos 1 d. įvesti teritorinės ūkiskaitos ir finansavimo principus. Visuomenė prašoma per dvi savaitės dėl jų pareikšti savo nuomonę.

Principais nustatoma, kad Lietuvos savarankiškumo pagrindas yra teisė savarankiškai valdyti savo nuosavybę, ją disponuoti ir naudoti. Lietuvos valstybinė nuosavybė yra žemė, jos gelmės, vidaus, teritoriniai vandenys ir jūros kelias, jūros šelfas, miškai ir atmosfera, visas turtas ir visa produkcija. Nuosavybės valdymo tvarką nustato Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba. Lietuvoje esančių visų rūšių įmonių pavaldumas sąjunginėms (sovietų) žinybom panaikinamas.

Projektas labai ilgas ir išsamus — jis užima beveik du didelio formato laikraštinius puslapius. Jis be abejo turės būti papildytas ir pakeistas, suderinant jį su visos sąjungos interesais. Kol kas sąjungai pavedami tik krašto gynimo ir užsienio politikos klausimai, nors ir pačios Lietuvos įmonėm leidžiama nepriklausomai siekti ūkinių susitarimų su užsieniu. Prisiminus nesenus Jakovlevo pareiškimus N. Y. TIMES korespondentams sunku tikėti, kad praeitų toks projekto nuostatas:

„Respublikos kompetencijai priklauso bankininkystės ir pinigų cirkuliacijos organizavimas, taip pat savo pinigų sistemos sukūrimas”

— tačiau be jo sunkiai įsivaizduojamas valstybės suverenitetas, kurį norima atstatyti.

★

Įvykiai Lietuvoje atkreipė į save viso pasaulio spaudos dėmesį. Ypatingai savaitgalio laidose. Pvz. Londoniškis SUNDAY OSERVER savo korespondento Maskvoje Andrew Wilson reportažą užvardino MOSCOW BACKS BALTIC FREEDOM, kuris taip prasideda:

„Sovietų vadovybė vakar leido naują politinį judėjimą — Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdį — kuris, tikisi Maskva, nacionalizmą panaudos 'konstruktyviems' tikslams šioje užsispyrusioje ir maištingoje Pabaltės respublikoje.”

Britų laikraščiai iškelia skirtumą tarp Lietuvos ir Latvijos bei Estijos. Ji ne

tik didesnė, bet ir jos gyventojų 80 procentų lietuviai, daugiausiai katalikai ir kad su Lietuva, kaip didele valstybe kadaise skaitėsi ir Lenkija bei Rusija.

Vilniuje šiuo laiku svarstoma, praneša Wilson, su kiek reikalavimų sutiks Maskva. Visasąjunginės kompartijos CK gal jau lapkričio ar ateinančių metų sausio mėn. svarstys planą Pabaltėje įsteigti 'specialę ūkinę zoną', panašiai kaip padarė Kinija. Kažkas panašaus bus padaryta ir Sovietų tolimuosiuose Rytuose.

★

THE SUNDAY TIMES korespondentas škotas Angus Roxburgh praneša, kad Songaila buvo pavarytas po to, kai buvo išvaikyta Vilniuje viena demonstracija, jo vieton paskirtas kartu su Sąjūdžiu dirbęs Algirdas Brazauskas. Smulkiau pranešęs apie tolimesnės ateities planus Lietuvoje, kuriuos mes jau žinome iš kitų šaltinių, Roxburgh, iš toliau žiūrėdamas, konstatuoja, kad šiuo laiku pasaulyje yra 17 komunistinių valstybių, kurios visos dabar pergyvena didesnę ar mažesnę krizę ir keičiasi. Maskva jau nebeliko pasaulinio komunizmo centru ir valstybės nešoka jos bizūnais padiktuotu taktu, bet komunistai dar vistiek valdo beveik trečdalį pasaulio gyventojų ir pagamina 40% viso pasaulio produkcijos.

Savo persitvarkymui Gorbačiovas dar neturįs aiškaus plano. Jis norįs savo kraštą paversti 'civilizuotu', bet ne pagal Vakarų demokratijų pavyzdį.

Gorbačiovas visai neįsivaizduoja daugelio partijų valstybės. Pluralizmas pas jį leidžia susikurti nepriklausomom nuo kompartijos grupėm, tačiau ne opozicijai, bet 'socializmo interesų naudai'. Tai paaiškina, kodėl Maskva įteisino Baltijos liaudies frontus ir Lietuvos Sąjūdį, bet neleidžia veikti pačių rusų demokratijos vienybės partijai.

Gorbačiovo plane taip pat kompartijos generaliniai sekretoriai tampa savo provincijų Aukšt. Tarybų pirmininkais. To nebuvo aiškiai masi spaudoje, nes spauda ir kitas susižinojimo priemonės Gorbačiovo nelaiko garantija prieš totalizmą, kaip Vakaruose, bet tik partijos politikos propaguotojais. Ideologijai ir prie Gorbačiovo skiriama labai di-

delė reikšmė. Ta ideologija keičiasi, bet ji vistiek laikoma vienintele tikra.

Toks prisirišimas prie idologijos labai trukdo reformom, yra didžiausia joms kliūtis. Ne viena Vakarų vyriausybė nesilaiko kokios nors idėjos, jei praktika reikalauja permąstyti. Sovietijoje kiekviena nauja politika pirmiausiai pasveikiama ideologiškai ir lemiamas argumentas prie abejojančių visados yra citata iš Lenino.

Leninas tačiau mirė jau prieš 64 metus — dar prieš kompiuterių, satelitų ir atominį amžių, už tat keista visus pasikeitimus sutaikyti su jo 'mokslu'. Pats Gorbačiovas yra jo sukurtos sistemos produktas ir kaip toks negali atsisakyti jos likučių.

Gorbačiovas negali prisiversti pripažinti, kad Stalino sistema faktinai nieko bendro neturėjo su socializmu. Jis gina Stalino ūkininkų į kolchozus varymą 1930 m. kaip reikalingą tuo metu. Ir nors Stalinas iškreipęs socializmą, jo sistema vistiek buvusi... socialistinė.

Galima daiktas, kad taip tvirtinama ne iš įsitikinimo, bet iš baimės prieš save pastatyti visą stalinistų kartą, kuri pildė Stalino įsakymus. Kol ta generacija vis gyva, Gorbačiovas turi valdyti savo liežuvį. Klausimas lieka, ar Sovietų Sąjunga gali laukti iki išmirs stalinistai. Ar turi jau dabar pagerinti žmonių gyvenimą, nepaisant persenusios ideologijos?

★

Tų minčių autorius Angus Roxburgh, viešėdamas Vilniuje buvo užėjęs ir į KOMJAUNIMO TIESOS redakciją, kur jis turėjo pasikalbėjimą su to dienraščio bendradarbiu Vidu Rachmilevičium. Tas klausė ar jam lengva bendrauti su žmonėmis Maskvoje. Atsakymas:

„Žmonės įvairūs. Nėlbai atviri aukščiausių sluoksnių atstovai ir paprasti žmonės. Pastarieji vis dar bijo užsieniečių, na, o vadovaujantys darbuotojai prievengia pasakyti savo nuomonę.”

Vėl grįžęs po septynių metų pertraukos į Maskvą, korespondentas turėjo konstatuoti, kad "pokyčiai dideli, ypač intelektualinėje sferoje. Žmonės laisviau, atviriau reiškia savo nuomones, mintis. Tačiau jokių

■ Iš kitos pusės

Spalio 28 d. pasikalbėjime su N. Y. TIMES korespondentais Maskvoje Gorbačiovo artimiausias bendradarbis Aleksandras Jakovlevas užpylė kibirą šalto vandens ant mūsų sukilusių tautinių jausmų. Mūsų pretenzijas į galimai didesnę nepriklausomybę, nepažeidžiant Sovietijos saugumo interesų, jis pavadino sumanymais, kurie nieko bendro neturi su realybe. Girdi, mes nediskutuojam tu klausimų, kurie yra aiškiai nerealistiški. Ūkinės nepriklausomybės ir savo ūkiskaitos pageidavimai keliami neapgalvojus, ką jie iš tikro reiškia. Juos patiekė artistai, muzikantai ir panašios rūšies žmonės, o ne ekonomistai. Pabaltiečių straipsniai esą paremti jausmais, o ne protu.

Jakovlevas aiškiai prasilenkia su tiesa. Visų pirma ekonomistai, nors kiek vėliau už poetus, pareiškė nepriklausomybės aukščiau paminėtuose rėmuose troškimą. Jiems ilgiau truko dėl to, kad ūkis daugiau įjungtas į sovietų sistemą negu kultūra. Jie priėjo išvados, kad ūkį galima į geresnę pusę pertvarkyti tik jį išskyrus iš bendro sovietinio ūkio ir kaip tik tai reikalauja suvereniteto atstatymo. Žinoma, reformas Lietuvoje galima būtų ir reikėtų suderinti su reforma visos Sovietijos ūkyje. Bėda tame, kad tokį milžinišką ūkį galima sunkiau sutvarkyti, negu palyginti visai mažos Pabaltės. Juk Gorbačiovas jau trys metai valdžioje, bet kol kas jis tik daugiau skolinasi už užsienio.

Viso to šioje skiltyje neišspręsimė. Čia sustokime tik prie klausimo kodėl Jakovlevas nutarė mus įspėti tokiais aplinkiniais keliais. Juk Sąjūdis iš pradžių žengė nedrąsiais žingsniais. ŠVYTURYS rašo, kad kai buvo pajudintas himno klausimas, pats Jakovlevas padaršino. Girdi:

„Niekaip iš galvos neišeina TSKP CK politinio nario Aleksandro Jakovlevo žodžiai, o tiksliau, nuoširdus nusistebėjimas mūsų intedigentijos atsiklausimu dėl senojo Lietuvos himno. Tai jūsų pačių reikalas, tiesiai atsakė A. Jakovlevas, patys ir spreskite.”

„Man pasirodė, kad po šių žodžių dauguma ne tik lengviau atsikvėpė, dargi susigėdo. Vadinas dėl daugelio dalykų ir patys esam kalti.”

Tautinis atgimimas tiek įsibėgėjo, kad anksčiau buvusio progandinio šlamštelio GIMTOJO KRĄSTO redaktorius Vacys Reimeris dabar net pats taip pradėjo rašyti:

Lyg paukštę, guitą, slapstyta paukštę,
spurdėjusią mūsų krūtinės narve,
Vilniuje į svaigų respublikos aukštį
Laisvai plasnoti paleidom tave —

Trispalve, salve!

Suplėvėsavę

nuo bokšto sparnai atgimimo skrydžiu —
teneša Lietuvai naują alsavimą
tarp margo pasaulio tautų išdidžių.

Ar jis ir dabar taip rašytų po Jakovlevo žodžių apie idėjų nesuderinimą su realybe? Tokiu būdu į Jakovlevą žiūrime su mišriais jausmais. Iš vienos pusės jis mus padaršino, bet iš kitos atrodo, kad tiesos turi ir tie, kurie mano, kad visas Sąjūdis tėra tik pieno suplakimas nacionalistinei grietinėlei nusemti.

Pats Jakovlevas pasakojo New Yorko žurnalistams, kad 1959 m. jis, studijuodamas New Yorke, užėjo į žemutinio Broadway'aus parduotuvę nusipirkti portfelio. Du pardavėjai paprašė nusiimti skrybėlę. Jie girdėję, kad visi sovietai turi ragus. Tokių tikrų atsitikimų iš savo patyrimo Amerikoje jis galįs papasakoti šimtus. Jei taip iš tikro atsitiko, dabar aš pradėdau galvoti, kad tie pardavėjai vis dėlto turėjo visai neblogą nujautimą. (vm)

poslinkių nemačiau materialinėje sferoje.”

Į klausimą, ar pakaktų sovietų žurnalistams kvalifikacijos dirbti anglų laikraščiuose? — Roxburghas atsakė:

„— Manau kad taip. Tiesa, skiriasi rašymo stilius. Iš mūsų reikalauja, kad straipsnio esmė būtų išdėstyta pastraipoje. Po to detalės. Jūsų laikraščiuose dažnai skaitai, skaitai, o esmės nerandi. Ji pasirodo kažkur pabaigoje ar užmasukuota viduryje.”

Tai turėtų įsidėmėti ir išeivijos populiarios spaudos bendradarbiai.

STUDENTS/HOME-MAKERS/RETIRES SEASONAL WORKERS—EVERYBODY
\$ EARN EXTRA \$
Deliver telephone books in or around your neighborhood. Register your name early, for best selection of routes. Carriers needed for all of Toledo and South Michigan area, including Holland, Walbridge, Waterville, Swanton, Elmore, Genoa, Curtice and Berkey.
Must be 18 year of age. Must have insured vehicle. Call Monday thru Saturday 8:30 am to 4:30 pm.
CALL NOW!!!!
419-472-3969
DDA EOE (41-44)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$20.00. Single copy 50 cents.Prenumerata metams \$20.00, pusei metų \$12.00 • Atskiro nu-
merio kaina 50 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Korp! Neo-Lithuania sukaktis

Pirmojo pasaulinio karo nuniokotoje ir revoliucijų iškankintoje Europoje, kėlėsi naujos valstybės savarankiškam gyvenimui. Lietuva po šimtmečių vergavimo, 1918 m. vasario 16 d. Vilniuje, pasiskelbė atstautanti nepriklausomą valstybę ir atmušusi tris istorinius nuožmius priešus: Vokietiją, Rusiją ir Lenkiją, turimas jėgas nukreipė į valstybės atstatymo darbą. Iš nieko sukurta valstybės administracija, išplėstas švietimas, kultūra. Lenkams užgrobęs sostinę Vilnių, 1922 m. vasario 16 d. Kaune įsteigtas Lietuvos universitetas, kuriame mokslus tęsė karo meto ir nauji studentai. Nors mūsų pasididžiavimas, 350 metų veikias Vilniaus universitetas, kaimyninių valstybių užgrobtas, niekad negirdėjo lietuvių kalbos, o naujajame universitete suskambėjo lietuvių kalba. Džiaugsmas ir pasididžiavimas užliejo lietuvių studentų širdis ir jie pradėjo steigti savo draugijas, organizacijas, kurti ideologines korporacijas.

Taip, prieš 66-ris metus, 1922 m. lapkričio 11 d. trylika tautiškai nusiteikusių ryžtingų studentų, vadovaujamų Valentino Gustainio, paruošę įstatų ir paskelbė deklaraciją, sulaukusią reakcijos iš dešinės ir kairės. Nepaisant to, lietuvių studentų tautininkų korporacija Neo-Lithuania rado pritarimą studentų tarpe, augo ir bujojo.

Didžiųjų Lietuvos kaimynų suokalbčio dėka, žinomo Molotovo-Ribbentropo akto vardu, Lietuva ir kitos Pabaltijo valstybės (Latvija ir Estija), 1940 m. birželio 15 d. raudonosios Rusijos buvo okupuotos ir prijungtos prie Sovietų Sąjungos. Tik dabar lietuvis pajuto rusiškų komunistų primestą skelbtą "laisvę" ir "gerbūvį". Prasidėjo patrijų areštai, tremimai, teroras. Per metus sunaikintas Lietuvos ūkis, nusavinti na-

mai, išvaryti ūkininkai, uždarytos visos lietuviškos ūkinės ir ideologinės organizacijos, sambūriai, klubai. Neaplenkti ir universitetai bei kitos švietimo bei kultūrinio auklėjimo institucijos. Korp! Leo-Lithuania ir kitų ideologinių korporacijų vadovybių nariai suimti, kankinti, ištremti.

Užviešpatavo baimė ir netikrumas. Tauta žvelgė į Vakarus, laukdama pagalbos, nors žinojo, kad ir antiras kaimynas nėra geresnis. Raudonųjų okupaciją pakeitė rudoji, taip pat nieko gero nežadanti. Per tris okupacijos metus, lietuvis ir čia juto kietą ir grėsmingą okupanto režimą. Karo pasekoje dešimtys tūkstančių lietuvių pasitraukė į nevaisingą Vokietiją, nes kito kelio nebuvo. Pasitraukusiųjų tarpe buvo ir neolituanių, nenorėjusių palikti savo kaulus komunistinės Rusijos Gulaguose.

Išėivijoje atsisteigusi Korp! Neo-Lithuania, netik subūrė senuosius korporantus, bet pritraukė gausų būrį čia studijuojančio lietuvių jaunimo. Korp! Neo-Lithuania veikla išsiplėtė ir narių skaičius išaugo. Ypač gausus filisterių skaičius, neatitrūkęs nuo korporacijos ir bendros lietuviškos veiklos.

Arti penkiasdešimt metų rusų ir savų komunistų terorizuota lietuvių tauta nepalūžo ir šiais metais parodė savo norą tvarkytis savarankiškai. Šimtatūkstaninės minios dalyvavo paminėti vieną ar kitą lietuviams svarbų įvykį, parodydamos, kad 50 metų melu ir apgavystėmis maitinta lietuvių tauta, nepatikėjo okupanto peršamoms idėjoms. Akivaizdoje tautos atgimimo ir savų vertybių viešumon iškelimo, išėivijai reikalinga perkainoti savas vertybes, peržiūrėti mūsų užsiangažavimą ir nenuostiant nuo reikalavimo atstatyti Lietuvai pilną nepriklausomybę, paremti tautos reikalavimą įvesti tautines

vertybes į viešąjį gyvenimą. Tauta jau parodė drąsą įsteigdama Lietuvos persitvarkymo sąjūdį ir į viešumą išėjusi Lietuvos Laisvės Lyga, vadovaujama disidentų ir gulagų kankinių. Neuzmirština, kad persitvarkymo sąjūdis veikia Lietuvos komunistų partijos didesnė ar mažesnė kontrolė, o Lietuvos komunistų partija paklusni Maskvos komunistų centro komitetui. Partijos šiek tiek atlaisvinti varžtai kiekvienu metu gali būti suvaržyti, o vadovai KGB suimti ir ištremti ar nubausti sunkiomis bausmėmis.

Kolegos neolituani ne-turėtų visa tai praleisti negirdomis, bet jungtis į bendrą išėivijos lietuvių veiklą ir remti tautos pastangas savarankiškai tvarkytis, įgyvendinant lietuvių kalbos viešą naudojimą bei apsaugant kultūrinę vertybes.

Lietuvių tautos atgimimas ir bandymas išsilaisvinti iš Maskvos jungo, turėtų būti palankiai sutiktas ir remiamas visos išėivijos. Išėivijos veikla labai priartėjo prie tautos veiklos. Jau giedamas Lietuvos himnas, gražinami tautiniai simboliai, virš Gedimino pilies plevėsuoja Lietuvos trispalvė vėliava. Dar prieš metus už šių simbolių viešą naudojimą buvo baudžiama sunkiomis bausmėmis, o šiandien visa tauta dalyvauja džiaugsmo demonstracijose.

Nereikia pamiršti, kad prasidėjęs atlydis yra tvirtai kontroliuojamas komunistų partijos ir KGB. Kiekvieną metų judėjimas gali būti užgniauztas, o vadai suimti ir nubausti, nes įstatymai tebėra nepakeisti, o tik suspenduoti. Tautos kova su komunistiniu rusų okupantų buvo ir yra labai sunki.

Iš Maskvos jau ateina grasinimai suvaržyti lietuvių persitvarkymo sąjūdį ir sulaukyti prasidėjusį laisvėjimą. Išėivija, o jų tarpe ir neolituani nelieta nuošaliai, bet jungiasi ir remia tautos atgimimą. Lietuviškoji spauda tėvynėje ir išėivijoje plačiai rašo apie šiuos įvykius ir visuomenė yra informuota.

Korp! Neo-Lithuania prieš 66-ris metus pradėjo veiklą atgimimo Lietuvoje ir tęsta išėivijoje, neliko be pėdsakų, bet žymiai prisidėjo prie lietuviybės išlaikymo ir Lietuvai laisvės atgavimo pastangų. Žengiant į 67-tuosius veiklos metus, Korp! Neo-Lithuania glaudina savo gretas ir iškeliaujančių vyresniųjų kolegų eiles, papildo jaunėjų senjorai ir filisteriai ir darbas Pro Patria nenu-trūksta tęsiamas toliau.

Gyvuok Korp! Neo-Lithuania!

A. Juodvankis

Kaip buvo iš tikro...

(Atkelta iš 1 psl.)

taikų augimą, A. Smetona ryžosi kreiptis į hitlerinę Vokietiją, siekdamas jos pagalbos savo valdžiai išsaugoti. Tarybinėje lietuvių istoriografijoje plačiai nušviesta, kad 1940 m. vasario mėn. A. Smetona pasiuntė saugumo departamento direktorių A. Povilaitį į Berlyną... Jis įteikė A. Smetonos prašymą, kad Vokietija Lietuvą paimtų į savo protektoriatą."

Apie tai jau rugpiūčio 23 d. viešai Vingio parke kalbėjo istorikas Gediminas Rudis:

"Kai kurių istorikai teigia, kad tautininkų režimo žlugimą paspartino Smetonos avantiūra užsienio politikoje. Esą, Povilaitis... (buvo nuvykęs prašyti protektoriatą). Šis tvirtai tarybinėje istoriografijoje išgalvėjęs teiginys kelia didelių abejonių. Vienintelis šaltinis apie tokius Povilaičio misijos rezultatus yra paties Povilaičio 1941 m. kovo 13 d. tardymo protokolas. Kokie buvo tuometiniai tardymo metodai, dabar gerai žinome. Tereikėjo Povilaitį tardžiusiems vyrukams panorėti, ir jis būtų prisipažinęs, kad kasė tunelį iš Kauno į Vilnių."

Dar daugiau, jei Povilaitis ką nors panašaus teigė, reikėjo jį palikti gyvą, o ne greitai sušaudyti. Juk toks jo parodymas būtų geras koziris prieš ne Vokietijoje pasilikusį, bet į JAV išvykusį prezidentą A. Sme-

toną. Panašiai atsitiko ir su Povilaičio tiesioginiu viršininku vidaus reikalų ministru, K. Skuču. Ir jį pasiskubinta sušaudyti, kad niekas niekados nesužinotų teisybės.

Kodėl visi tie jau baigiami užmiršti įvykiai staiga vėl pasidarė aktualūs? Atsakykime istoriko Liudo Truskos žodžiais tame pačiame Vingio parke:

"Ar buvo Lietuvai alternatyva 1940 m.? Taip buvo! Liaudies vyriausybės ministerių Tarybos pirmininkas ir užsienio reikalų ministras prof. V. Krėvė Mickevičius, kurį rėmė finansų ministras Galvanauskas, krašto apsaugos ministras V. Vitkauskas ir iš dalies žemės ūkio ministras M. Mickis siūlė Molotovui palikti Lietuvą atskira valstybe, tokia kaip Mon-golija.

Protingai žiūrint tai atitiko ne tik Lietuvos, bet ir Tarybų Sąjungos interesus. Lietuvoje ir toliau būtų likusi Raudonoji armija, o ekonominės naudos Tarybų Sąjungai būtų buvę daugiau iš Lietuvos valstybės negu iš sugriauto sąjunginės respublikos ūkio."

Atrodo, kad tai kas tikėjosi ir dabar tikisi, kad Sovietų Sąjunga Gorbačiovo persitvarkymo proga ta klaidą gali atitaisyti po 49 metų. Gali, bet... (žiūr. iš kitos pusės).

MAINTENANCE MECHANIC
Breed Corp. has an opening for a Maintenance Mechanic. Duties include general maintenance, plumbing, carpentry, minor electrical work, some experience required. Major Medical/Hospitalization, Dental, 401K. Send work history and salary requirements to:
BREED CORP
Attn: Personnel
Building 12
Rockaway Valley Rd
Boonton Township, NJ 07005
Equal Opportunity Employer M/F

AUDRA
travel
CORPORATION**REMKIME
LIETUVOS
ATGIMIMO
SĄJŪDĮ**

Lietuvių viltys, sunkiais tylos ir skausmo laikais baimės ir nepasitikėjimo tramdytos, pagaliau išsiliejo kaip nesuvaldomai veržlus, apsisvalymo nuo slogios praeities ir tikėjimo Lietuvos ateitimi srautas, pasivadinęs **LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDŽIU**. Išsaugoti ateinančiom kartom Lietuvą, jos istoriją, kultūrą, kalbą bei gamtą – yra kiekvieno lietuvių pareiga.

Kiekvienas iš Jūsų galite palaikyti lietuvių viltis paremdami
ATGIMIMO SĄJŪDĮ.

Nuo š.m. lapkričio 1 dienos visiems išėivijos lietuviams nuo mokesčio, kurį Jūs paprastai mokate už bet kokio pobūdžio kelionę **AUDRA travel** kelionių biure, 2.5% bus skiriama **LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDŽIUI REMTI.**

1989 m. pabaigoje, ataskaitiniame keliautojų susitikime, pinigai kartu su rėmėjų sąrašais bus įteikti **Lietuvos sąjūdžio atstovams.**

Tad, LIETUVIAI, užsakydami keliones lietuvishkame AUDRA travel kelionių biure, remsite LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDĮ.

Skambinkite: tel. (416) 769-2500, TELEX: 06-967812
FAX: (416) 763-6279

Rašykite: 2100 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1M7
Darbo valandos: nuo pirmadienio iki trečiadienio 9.30 – 19.00
ketvirtadienį, penktadienį 9.30 – 21.00, šeštadienį 11.00 – 17.00

Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

Varpo šimtmetis ir Vincas Kudirka... (6)

Prie dr. Vinco Kudirkos paminklo

Vincas Trumpa

Dr. Vincas Kudirka, dži-
vos pakirstas, mirė 1899 m.
lapkričio 16 dieną, nesulau-
kęs nei 41 metų amžiaus.
Taip prasidėjo liūdna ir ga-
na ilga jaunų džiovininkų
mirties procesija, į kurią
įsijungė Pranas Vaičaitis
(1901 m.), Povilas Višins-
kis (1906 m.), Jonas Biliū-
nas (1907 m.), Mikalo-
jus Konstantinas Čiurlionis
(1911 m.) ir daugelis kitų.
Kudirka mirė ir palaidotas
Naumiestyje, kuris vėliau
(1934 m.) buvo pavadintas
Kudirkos Naumiesčiu. Įdo-
mu, kad šis vardas liko ne-
pakeistas net ir šelstant be-
protiškai geografinių ir ki-
tokių vardų naikinimo kam-
panijai.

"Palaidojo jį (Kudirka)
nedidelis būrelis Naumies-
čio ir šakių gyventojų, Lie-
tuvos apšviestųjų tame bū-
ryj buvo labai mažai", rašė
pirmosios platesnės V. Ku-
dirkos biografijos autorius
ir jo raštų redaktorius Juo-
zas Gabrys. Kudirkos laido-
tuvės labai primena kitą,
gal dar skurdesnę, Simo-
no Daukanto paskutinę ke-
lionę į Papilės kalnelį 1864
m. gruodžio 8 dieną. Tą šal-

tą ir lietingą žiemos dieną
jį lydėjo tik kelios moterė-
lės ir gerasis Papilės klebo-
nas Ignotas Vaišvila. Žmo-
nės kalbėjo, kad S. Daukan-
tas pats buvo nusitašęs ak-
meninį antkapį, ant kurio
iškalė savo gimimo metus,
palikdamas vietos mirties
metams ir pasivadindamas
save "raštininku vargo pe-
le". Taip šie abu, galbūt di-
džiausi Nepriklausomos Lie-
tuvos idėjos kūrėjai ir ug-
dytojai, vargingai iškelia-
vo į Anapilį.

Tik po 20 metų tas pat
kun. I. Vaišvila, dabar jau
Ubiškės filijalistas, pasirū-
pino puošnesniu S. Daukan-
to antkapiu, o 1930 m.
skulptorius Vincas Grybas
pastatė jam puikų pamink-
lą Papilės turgaus aikštė-
je. Taip pat skulptorius
Grybas sukūrė ir dr. V. Ku-
dirkai paminklą, kuris 1934
m. buvo pastatytas Kudir-
kos Naumiesčio miesto aik-
štėje. Likimas taip norėjo,
kad tas pat Vincas Grybas,
sukūręs paminklus tiems
didiesiems Lietuvos patrio-
tams, 1941 m. liepos 3 d.
buvo sušaudytas Jurbarkė

neva už antipatriotinę veik-
lą.

Verta truputį stabtelėti
prie dr. V. Kudirkos pa-
minklinio akmens. Netru-
kus po jo mirties iškilo
klausimas, kas tokiuo pa-
minklu turėtų rūpintis. Var-
pas, kuris nesustojo ėjęs ir
po Kudirkos mirties, skelbė
bendrą visų lietuvių vajų.
1901 m. tame pačiame Var-
pe Kudirkos paminklo klau-
simu pasisakė Povilas Vi-
šinskis, didelis V. Kudirkos
gerbėjas ir demokratas. Jis
nesmerkė Varpo akcijos už
plačios visuomenės aukas
tam paminklui, tačiau, esą,
V. Kudirkos raštai liau-
džiai nebuvo suprantami,
kad jis daugiausia apeliavo
į inteligentiją ir kad todėl
inteligentai turėtų rūpintis
V. Kudirkos paminklu. Bu-
vo daug tiesos tuose P. Vi-
šinskio samprotavimuose.
Daug temperamentingesnis
Jonas Šliūpas Apšvietoje
išvardino Varpą padebe-
siais skraidančiu "poniška-
i inteligentišku" laikraščiu.
Tačiau antra vertus, niekas
taip smarkiai nepuolė tų
ano meto apšviestųjų, kaip
V. Kudirka, ypač už jų ma-
terializmą ir bailumą, va-
dindamas juos kartais tie-
siog "žirgais šėrūnais". Gal
kaip tik dėl to bailumo jų
taip mažai ir dalyvavo Ku-
dirkos laidotuvėse.

Ir varpininkai ir pats V.
Kudirka suprato, kad ne-
buvo galima tais pačiais žo-
džiais ir tuo pačiu stiliumi
kreiptis į inteligentus ir į
liaudį. Dėl to jau nuo 1890
m. lygiagrečiai su Varpu
buvo pradėtas leisti ūkinin-
kas, skiriamas išimtinai
Lietuvos kaimui. Bet apla-
mai Kudirka nemėgo skal-
dyti tautos nei į luomus, nei
į klases, nei į ideologijas.
Užtat teisingai buvo J. Gab-
rys, sakydamas, kad pa-
minklas jam buvo pastaty-
tas "lietuvių aukomis".

Ant to paminklo akmens
buvo iškalti du paskutiniai
V. Kudirkos "tautiškosios
giesmės" posmeliai:

Tegul saulė Lietuvos
tamsumus prašalina.
Ir šviesa ir tiesa mūs
žingsnius telydi.
Tegul meilė Lietuvos dega
mūsų širdyse.
Vardan tos Lietuvos vienybė
težydi.

Nesunku suprasti, kad
tie žodžiai turėjo užkliūti
šiaip jau gana apsileidu-
siems caro įstatymų ir tvar-
kos dabotojams. 1903 m.
ankstybą pavasarį Nau-
miesčio pristavas papirko
vietinį šaltkalvį, kad jis
nakčia iškapotų tuos žo-
džius nuo Kudirkos pamink-
lo. Juk apleičiamas buvo drau-

Dr. V. Kudirkos paminklas Naumiestyje, kuriame caro valdžia iškirto Lietuvos himno žodžius..

džiama bet ką ir bet kur
lietuviškai rašyti.

Tuo kraupiu faktų pasi-
naudojęs Kostas Ostraus-
kas tais pačiais 1958 m., kai
mūsų bendruomenė turėjo
švesti (bet nešventė) V.
Kudirkos šimtmetinę gim-
imo sukaktį, parašė viena-
veiksmę dramą "Šaltkal-
vis", kuri pirmiausia buvo
atspausdinta Aiduose, o
paskum jo istorinių dramų
rinkinyje "Čičinskas" (Či-
kaga, 1977 m.). Ta jo dra-
ma įdomi tuo, kad joje K.
Ostrauskas kelia dr. V. Ku-
dirkos populiarumo klau-
simą. Pagal Ostrauską, šalt-
kalvis nuvokė, kad jis ne-
dorą darbą atliko, bet jis

visiškai nežinojo, nei kas
tas Kudirka buvo, nei ką
tie jo žodžiai reiškė. Ne ką
gudresnė buvo ir jo žmo-
na, kuri negalėdama nura-
minti apygirtį savo vyrelį
maždaug tik tiek apie Ku-
dirką galėjo pasakyti: "Ba-
la žino, ką jis veikė".

Man atrodo, K. Ostraus-
kas gana teisingai pavaiz-
davo ano meto liaudies su-
pratimą apie dr. V. Kudir-
ką. Panašiai galvojo ir Po-
vilas Višinskis. Užtat klys-
ta tie istorikai, kurie tei-
gia, kad ano meto Varpas
ir netiesioginiai V. Kudir-
ka suskaldė Lietuvos kaimo
vienybės pamatus.

(Bus daugiau)

A. A.

JONUI KRIŠTOLAIČIUI

mirus, jo sesutei JUOZEI KRIŠTOLAITY-
TEI-DAUGĖLIENEI nebetekus mylimo bro-
lio ir JONUI DAUGĖLAI švogerio, bei bro-
liui JUOZUI ir seseriai BRONEI (Lietuvoje)
ir kitiems giminėms ir artimiesiems reiškia
gilią užuojautą.

Aldona Sandargienė su šeima
Regina ir Bronius Snarskiai
Serafina Sukarevičienė
Elena ir Antanas Garkai
Jadvyga ir Kazimieras Barūnai

A. A.

JONUI KRIŠTOLAIČIUI

mirus, velionio seserį, buv. Vilniaus Operos
solistę ir mūsų choro solistę JUOZĘ KRIŠ-
TOLAITYTĘ-DAUGĖLIENĘ, jos vyrą JO-
NĄ, seseris, brolius ir artimuosius skausmo
valandoje užjaučiame ir reiškiamo užuojautą.

Daytona Beach "Sietynas"

Mūsų bendro dainos kelio draugei AL-
DONAI STEMPUŽIENEI-ŠVEDIENEI, NI-
JOLEI BUTKUTEI-ADAMS ir RAIMUN-
DUI BUTKUI reiškiamo gilią užuojautą dėl
jų mylimos motinos

A. + A.

PRANĖS BUTKUVIENĖS
mirties.

"O miega motulė giliuoju,
Jau miega laimingųjų miegu..."

(Kazys Bradūnas)

Vokietijos čiurlioniečiai

Mečys ir Genovaitė Aukštuoliai
Vytautas ir Stefutė Gedgaudai
Vytautas ir Anita Giedraičiai
Henrikas ir Irena Johansonai
Antanas ir Aldona Kavaliūnai
Julius ir Aleksandra Kazėnai
Kazimieras ir Marytė Marcinkevičiai
Ona Mikulskienė
Liudas ir Aleksandra Sagiai
Elena Stempužienė
Juozas Stempužis

KŪRYBA IR MOKSLAS

Kūno mankšta ir sveikata

Dr. Danielius Degėsys

Kūno mankštos įtaką mūsų sveikatai gražiai pavaizduoja dr. R. Paffenberger, Stanfordo Universiteto Medicinos Centro epidemiologas. Per dešimt metų jis stebėjo 17 tūkstančių Harvardo universitetą baigusių asmenų, 35 iki 84 metų amžiaus. Jo studija parodė, kad tie žmonės, kurie buvo judrūs ir aktyviai mankštinosi, turėjo kur kas mažiau širdies susirgimų ir vėžio ligų. Tuo tarpu, asmenų, vedusių sėslų ir fiziniai neaktyvų gyvenimą, mirtingumas nuo širdies ir vėžio ligų buvo 200% didesnis.

Kitas stebėtojas, dr. E. Frank, darė statistiką 55 tūkstančių žmonių, 25 iki 65 metų amžiaus. Jo statistika parodė, kad širdies atakos atveju mirtingumas buvo tris kartus didesnis tų žmonių, kurie vedė sėslų gyvenimą.

London School of Hygiene aštuonių metų bėgyje stebėjo 18 tūkstančių civilinės tarnybos tarnautojų. Stebėjimai parodė, kad intensyvi kūno mankšta, kad ir tik du kartus savaitėje, pavyzdžiui tik šeštadieniais ir sekmadieniais, sumažina širdies susirgimų skaičių 50%.

Mankštos sąvoką sudaro kūno galūnių judėjimai, kaip pavyzdžiui, bėgiojimas, vaikščiojimas, plaukimas, čiuožimas, važinėjimas dviračiu, krepšinio, futbolo ir teniso žaidimai. Šitokia kūno mankšta padidina krau-

jo pritekėjimą į kūno organus, plečia kapiliarus, kurie maitina smegenis, širdį, plaučius, nervus, stuburo smegenis ir kitus organus. Bendrai sakant, kūno mankšta ne tik, kad stiprina kūną, bet taip pat gerina žmogaus sveikatą, stiprina psichinį stovį, didina energiją ir kūrybingumą. Kūną mankštinant, kraujyje padidėja gero cholesterolio (HDL) kiekis, kuris apsaugo koronarinius indus nuo atherosklerotinių pakitimų. Tokiu būdu širdies raumuo išsilaiko gerame stovyje.

Tyrimai su beždžionėmis rodo, kad beždžionės, kurios būna šeriamos riebiu maistu ir būna laikomos uždarytos taip, kad galėtų mažai judėti, suseraga koronarinių indų atheroskleroze ir širdies atakos metu staigiai miršta. Tuo tarpu beždžionės, šeriamos tokiu pat maistu, bet daug judančios, nesuserga širdies ligomis. Jų koronarinės arterijos nerodo atherosklerotinių pakitimų. Jų kraujyje gero cholesterolio (HDL) kiekis būna aukštas, o blogo cholesterolio (LDL) būna žemas.

Reikia pasakyti, kad intensyvi kūno mankšta arba sportas ne visiems tinka. Intensyvi sportui reikia turėti sveiką širdį. Juo senesnis asmuo tuo didesnis pavojus, kad jis gali turėti užslėptą ydą, kuri intensy-

vios mankštos atveju gali pažeisti širdies raumenį. Būna atsitikimų, kad sportuojant arba po sporto varžybų, sportininkas staiga miršta. Neatpažintos širdies ligos atveju sporto metu širdies raumuo neišlaiko susidariusios įtampos ir širdis sustoja plakusi. Todėl ir yra svarbu prieš pradėdant bet kokią intensyvią mankštą patikrinti sveikatą. Jaunesnių negu 35 metų žmonių tarpe tokių atsitikimų būna nedaugiau kaip 1%. Kūno mankšta ir bendrai sportas neturi duoti jokių nusiskundimų. Jeigu mankštos metu atsiranda betkokie nusiskundimai, tai tučtuojau tokią mankštą reikia nutraukti. Nusiskundimai gali būti pavyzdžiui, kaip galvos svaigimas, kas reiškia, kad smegenys nepakankamai gauna kraujo todėl, kad širdis nepajėgia prisitaikinti prie mankštos įtampos. Skausmas krūtinėje, nežiūrint kokioje pusėje jis bebūtų, yra indikacija mankštą nutraukti. Lygiai, kaip ir greitas ir nereguliarus širdies plakimas, atsiradęs mankštos metu, turi būti gydytojo ištirtas.

Žmogaus organizmas energiją gauna iš maisto: proteinų, angliavandenių ir riebalų. Atletinę energiją duoda ne proteinai, bet angliavandeniai ir riebalai. Cukrus irgi yra angliavandenis, bet jo vartoti nepartartina. Jis gali pagreitinti

JUBILIEJINĖ PREMIJA —

KRIKŠTO VANDUO

Anatolijaus Kairio 5-ųjų veiksmy Lietuvos krikšto drama. Vaidina Los Angeles Dramos Sambūris. Režisūra, scenovaizdis, rūbų eskizai — **Petro Maželio**. Pastatymą globoja Lietuvos krikščionybės jubiliejaus vykdomasis komitetas.

Vaidinimai vyks **gruodžio 10 d., šeštadienį, 7 val. vak. ir gruodžio 11 d., sekmadienį, 3 val. popiet, Jaunimo centre, 5620 So. Claremont Avenue, Chicago, Illinois.**

Sekmadienį po vaidinimo pobūvis ir vakarienė su autoriumi ir Dramos sambūriu Jaunimo centro kavinėje.

Bilietai: vaidinimai: \$10.00 ir \$8.00. pobūvis ir vakarienė — \$6.00. Bilietai gaunami J. N. Vaznelių prekyboje, 2501 W. 71 St., Chicago, Ill., tel. 312-471-1424.

kūno išvargimą ir energijos išsekimą. Angliavandeniai randami vaisiuose, daržovėse ir javuose, yra kitokios rūšies angliavandeniai negu cukrus ir jie yra naudingi kūnui.

Prie geros sveikatos išlaikymo prisideda ir sveiki papročiai, kaip pavyzdžiui, nerūkymas, normalaus kūno svorio išlaikymas, mišri dieta, geras poilsis ir neperdidelis alkoholio vartojimas. Statistiniai duomenys rodo, kad žmonės, kurie prisilaiko minėtų papročių, gy-

vena ilgiau. Pavyzdžiui, 45 metų vyras, prisilaikantis šių papročių gali tikėtis išgyventi dar 33 metus ir sulaukti 78 metų; tuo tarpu neprisilaikantis gali tikėtis sulaukti tik 66 metų.

Šie visi stebėjimai turėtų įtikinti mus, kad sveikas ir ilgas gyvenimas priklauso ne tiems kurie laiką leidžia sėdėdami kėdėje, bet tiems, kurie savo laisvalaikį naudoja kūno mankštai ir prisilaiko sveikų papročių.

Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

Lietuvos valstybinio teatro balerinai

GALINAI

ČEGLOKOVAITEI-KYBARTIENEI

mirus, jos seseriai TAMARAI BRAZAITIENEI, vyrui JUOZUI KYBARTUI, dukrai IRENAI ir kitiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą.

Ohio Lietuvių Gydytojų
žmonos

GALINAI

ČEGLOKOVAITEI-KYBARTIENEI

mirus, seseriai TAMARAI ir dr. HENRIKUI BRAZAIČIAMS, velionės vyrui JUOZUI KYBARTUI ir dukrai IRENAI PROSETTO reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Roma ir Danielius
Degėsi

Apie politinę kultūrą ir lietuvių tautinį sustaikymą...

(Atkelta iš 1 psl.)

užteršimo, be abejo, mus visus jaudina klausimas, ar galėjo Lietuvos istorijos kelias būti pasuktas buvusiomis aplinkybėmis geresniu keliu praeityje? Gerumo kriterijumi, kuriuo turėtume vadovautis mūsų sprendimuose, turėtų būti gyvybingųjų tautos interesų išsaugojimas ir jų kuo palankesnis rutuliojimas. Iš kokių mūsų tautos politinės kultūros trūkumų galėtume šiandien pasimokyti?

M. Gorbačiovo ir jo pasekėjų persitvarkymo ir naujojo politinio mąstymo idėjos mums suteikia palankų istorinį šansą ištaisyti daugelį stalinizmo padarytų Lietuvai skriaudų ir kardinaliai pasukti mūsų tautos gyvenimą, kad ateityje išvengtume panašių tragedijų. Šalia žygių, kurių jau dabar energingai imasi respublikos ekonominio bei politinio savarankiškumo ir lietuvių kalbos teisių konstitucinio užtikrinimo, tautine kultūra pagrįstos švietimo sistemos pertvarkymo, demokratinių laisvių tikrų garantijų, gamtinės aplinkos efektyvios apsaugos, mano supratimu, vienas artimiausių ir svarbiausių bendrų žygių yra dvasinio apsisvalymo ir tautinio susitaikymo siekis. Būtina pasiekti tai, jog visi dori partiniai ir nepartiniai, bedieviai ir tikintieji, Sibiro kankiniai ir politiniai emigrantai bet jų palikuonys jaustųsi lygiaverčiais piliečiais, išskyrus stalinizmo ir hitlerizmo teroro vykdytojus, kurių nusikaltimams senaties terminas netaikytinas. Siekiant šio tikslo pirmiausia būtina neiškraipyta istorinė tiesa... Mūsų istorikų, kurie dar turi moralinę teisę tokį vardą nešioti, pirmaeilis uždavinys būtų pagrindinių Lietuvos istorinių šaltinių, ypač liečiančių šio šimtmečio įvykius, publikacija.

Kaip sektiną pavyzdį norėčiau nurodyti šiais metais išleistą Rusijos KP(b) lietuvių sekcijų Centro biuro 1918 metų posėdžių protokolus, kuriuos perskaičius net man kaip matematikui labai ryškiai matyti, kokių tikslų siekdami ir kokių jėgų stumiami veikė to biuro nariai V. Kapsukas, Z. Angarietis, R. Rasikas, K. Giedrys ir kiti. Blaiviai įvertindami tai, kad to meto Lietuvoje dirva marksistinėms-lenininėms idėjoms plisti per menka (mažai darbininkų, tie patys yra Bundo arba katalikiškų profsąjungų įtakoje, matyt, pagrįstas netikėjimas patraukti į savo pusę valstietiją, Tarybų Rusijos finansuojamų ir ginkluojamų bendraminčių, siunčiamų į

Lietuvą ardomajam bei propagandiniam darbui, nesėkmės), jie atvirai stojo prieš Lietuvos nepriklausomybę ir, "ypatoje draugo Stalino" remiami ir primygtinai nurodinėjami, 1919 metų pradžioje siekė užimti valdžią Lietuvoje Rusijos Raudonosios armijos pajėgomis, kurias, jų pačių žodžiais tariant, tik dėl akių nutarė pavadinti Lietuvos Raudonąja armija. Aš manau, kad tai labai ryški ir mums būdinga klaida, padaryta dėl to meto lietuvių tautos politinės kultūros stokos, turint omenyje, jog tuo metu Lietuvos Taryba ir jos suformuota vyriausybė, remdamasi beveik šimtmečio Lietuvos nacionalinio judėjimo tradicijomis ir lūkesčiais, jau buvo paskelbusi pasauliui Vasario 16-tosios nepriklausomybės aktą, ėmėsi ryžtingų karinių ir diplomatinų žygių ginti Lietuvos laisvę ir suverenitetui, ypač prieš Lenkijos šlėktų kėslus, apie kuriuos, beje, Maironis tada yra pikta ir teisingai pasakęs:

Gana po priedanga brolystės
Mums čiulpė syvus pasala!s!
Kultūros savo skarmalais
Mums plėšė kalbą dėl

lenkystės

Ir smaugė savo verpalais!

Kitaip susiklosčius aplinkybėmis, mes tikriausiai tada būtume pajėgę apginti Vilniaus kraštą, o, iš kitos pusės, jau tada patekę į stalininę "tautų skerdyklą", vargu ar šiandien bediskutuotume lietuviškai, ką galime spręsti iš šiandieninės situacijos Baltarusijoje ar net Ukrainoje. Nė kiek neabejoju, kad 1918-1919 metų įvykiai Lietuvoje buvo 1940-1952 metų brolydysčių preliudija, o abiem atvejais už tų tragiškų Lietuvos istorijos įvykių stovėjo kraupi stalinizmo šmėkla.

Ilustracijai norėčiau pateikti dar porą mažiau reikšmingų, bet mums charakteringų pavyzdžių. Tragiskomis 1940 metų birželio dienomis, kai Lietuvą užplūdo šimtatūkstantiniai papildomi Raudonosios armijos daliniai, vienas iš pirmųjų į lietuvių tautos budelio Dekanozovo glėbį iš užsienio atskubėjo, atrodytų, politiškai išprusęs A. Voldemaras, vildamasis tapti naujuoju Lietuvos diktatoriumi, matyt, nenujausdamas, kad Stalino sudarytame scenarijuje toji rolė buvo numatyta menkai težinomam žurnalistui J. Paleckiui.

Paskutinis pavyzdys siejasi su mūsų dabartiniu akademinio gyvenimu. Esu įsitikinęs, kad naujojo Mokslių Akademijos miestelio niekuo nepateisinamas atskyrimas nuo mūsų tautos dvasinės kultūros židi-

nio Vilniaus Universiteto miestelio demonstruoja tą pačią politinio išprusinimo stoką ir ilgai darys žalą tiek ruošiant akademinį jaunimą, tiek ir kultivuojant mokslinį darbą Mokslių Akademijoje.

Apie Universitetą norėčiau pakalbėti plačiau. Jo vieta mūsų tautos dvasiniame gyvenime visiems suprantama. Iš to, ką aš anksčiau kalbėjau apie V. Kapsuko veiklą, manau, kad šiais dvasinio apsisvalymo ir tautinio susitaikymo laikais jo vardas nesietinas su Vilniaus Universiteto vardu. Galbūt, jis čia tiko stagnacijos metais, kai iš universiteto buvo ujami tokie mūsų tautinės kultūros švyturiai kaip Meilė Lukšienė, kai buvo šalinami studentai vien tik už tai, jog norėdami išvengti mankurto dalios, ryžosi skaityti A. Šapokos redaguotą Lietuvos istoriją, kai pati istorija buvo niekšiška klastojama ir drabstoma purvais. Pavadinimo klausimas, aišku, pirmiausia turi būti aptariamas pačio universiteto kontekste, bet ir žymiai plačiau. Aš jokių būdu neneigiu V. Kapsuko ir jo bendražygių teisės ir didžiulių nuopelnų skleidžiant marksizmo-leninizmo idėjas Lietuvoje. Tad jo vardu būtų galima pavadinti Vilniaus aukštąją partinę mokyklą arba Vilniaus marksizmo-leninizmo universitetą.

Vilniaus Universitetas visais amžiais buvo labai glaudžiai susietas su lietuvių tautos istorija ir likimu. Jo 400-jų metų jubilėjaus iškilmės nuaidėjo kaip pirmieji varpo dūžiai, tais brežnevinės tamsos metais žadinę tautinę savimone, tautinį orumą ir atgimimą. Siūlyčiau kas penktus metus Vilniuje, pradedant 1989 metais, rugsėjo viduryje švesti Universiteto Dieną, ta proga ruošiant mokslines konferencijas, parodas, koncertus, karnavalines eisenas, nuolat rūpinantis susigrąžinti dar caro laikais išgrobstyta Senojo universiteto turtą. Penkerių metų intervalas leistų kiekvienai studentų laimai išgyventi aukščiausio dvasinio pakilimo šventę. Reikėtų pasvarstyti ir apie Universiteto savivaldos ir autonomijos atkūrimą.

Mokslininkų Rūmų tarybos vardu norėčiau pakviesti visus mokslininkus ir jų šeimos narius kuo aktyviau dalyvauti Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio veikloje. Be abejonės, mūsų mokslininkų geriausias indėlis į persitvarkymą, kuriant šviesesnę Lietuvos ateitį, keliant jos kultūrą, turinant jos dvasinį gyvenimą, siekiant jos platesnio išilie-

LIETUVOS PERSITVARKYMO SAJŪDIS IŠRINKO TARYBĄ

Sąjūdžio steigiamajame suvažiavime, įvykusiame š. m. spalio 22-23 d. d., dalyvavo 1127 delegatų. Jie buvo renkami į suvažiavimą pagal profesijos (Vilniuje ir Kaune), pagal teritorijas (kituose miestuose, kraštuose ir rajonuose) ir pagal rinkėjų priklausymą visuomeniniam judėjimams (žalieji, kiti neformalieji susivienijimai ir dvasininkija). Pvz., suvažiavime Lietuvos Laisvės Lygą atstovavo septyni nariai: Antanas Tecleckas (sveikinęs suvažiavimą Lygos vardu), buvusieji partizanai — Leonas Laurinskas, Jonas Petkevičius ir Jonas Protusevičius, Romas Ragaišis, Genutė Šakalienė ir Jonas Volungevičius. Pasak rengėjų, suvažiavimas vyko dr. Jono Basanavičiaus 1905 m. Vilniaus seimo planu.

Suvažiavimas, pagal Persitvarkymo Sąjūdžio organizacinę struktūrą, priėmė Sąjūdžio programą, įstatus, ir rinko dalį seimo narių bei patvirtino seimo išrinktą tarybą. Pramatoma seimą sušaukti tris kartus per metus svarstyti ir spręsti Lietuvos reikalus, vadovaujantis Sąjūdžio programa. Seimo sprendimai bus priimami paprasta balsų dauguma, dalyvaujant ne mažiau kaip dviem-trečdaliais seimo narių.

Seime buvo 220 narių, iš kurių slapto balsavimo būdu išrinko 35 asmenų tarybą.

Naują tarybą sudaro: kun. Vaclovas Aliulis (Lietuvos vyskupijų liturginės komisijos pirmininkas), miškininkas Vaidotas Antanaitis, Kazimieras Antanavičius, kompozitorius Osvaldas Balakauskas, rašytojas Vytautas Bubnys, ekonomistas Antanas Buračas, Algimantas Čekuolis (Gim-

jimo į bendradarbiavimą su kitomis lygiateisėmis mūsų šalies ir užsienio tautomis, yra aktyvus kūrybinis darbas. Mes turime dirbti ne tik už save, bet ir tuos, kurie liko gulėti amžiname Sibiro įšale, kurie žuvo tarpusavio brolydiškame kare ar Vorkutos bei Magadano kasyklose, kurie gimė debilais dėl degraduotų tėvų kaltės ar pragaištingai paveikti užterštos mūsų gamtos. Baigdamas noriu dar kartą pakartoti Maironio žodžius, kuriuos kita proga esu skelbęs prieš keliolika metų:

Tik į darbą greičiau!
Tik mylėkim karščiau!
Tik, vyrai, pajudinkim žemę!

Vilnius,
1988. 09. 06.

B. Grigelionis

tojo Krašto redaktorius), vertėjas Virgilijus Čepaitis, poetas Sigitas Geda, filosofas Bronius Genzelis, rašytojas Romas Gudaitis, rusas Georgijus Jefremovas (Alytaus Sąjūdžio atstovas), filosofas Arvydas Juozaitis (Sąjūdžio žinių vyr. redaktorius), kompozitorius Julius Juzeliūnas, architektas Algirdas Kaušpėdas (Anties roko grupės vadovas) geografas Česlovas Kudaba (Kultūros Fondo pirm.), filosofas Bronius Kuzmickas, muzikologas Vytautas Landsbergis, sociologas Mečys Laurinkus, poetas Justinas Marcinkevičius, poetas Marcelijus Martinaitis, ekonomistas Alvydas Medalinskas, filosofas Jokūbas Minkevičius, advokatas Kazimieras Motieka, architektas Algimantas Nasvytis, filosofas Romualdas Ozolas (Atgimimo redaktorius), rašytojas Vytautas Petkevičius, ekonomistė Kazimiera Prunskienė, filosofas Vytautas Radžvilas, ekonomistas Raimundas Rajeckas, žurnalistas Vitas Tomkus, darbininkas Kazimieras Uoka, fizikas-ekologas Zigmas Vaišvila, kino režisierius Arūnas Žebriūnas, Emanuelis Zingelis (Lietuvos žydų kultūros draugijos pirm.). Bent 13 tarybos narių priklauso Komunistų partijai.

Taryba yra svarbiausias Sąjūdžio organas, Lietuvos mastu įgyvendinantis jo programą. Tarybą sudaro komisijos (žmogaus teisių gynimo, ekologijos, ideologijos, Konstitucijos, ekonomikos išorinių ryšių ir kitas), bei kitur darbo organus ir koordinuoja jų veiklą. (LIC)

TOOL AND DIE MAKERS

We have immediate openings for tool and die makers who can layout and construct progressive dies and/or fourslide dies used in the metal-forming industry. Must have a minimum of 5 years experience plus technical training. First or second shift. Competitive wage plus COLA, super benefits and excellent working conditions. If you are qualified, please call Marilyn Tey at 214-330-8661.

ASSOCIATED SPRING

3443 Morse Dr.

Dallas, Tex. 07033

Equal Opportunity Employer (42-43)

MACHINISTS, PIPE FITTERS, BOILER MAKERS, MILLWRIGHTS

We are an industrial service company with field positions in the mid-west. General industrial experience and good physical condition required. Expenses and benefits available. Forward resume to:

FURMANITE AMERICA INC.

1575 E. 89th St.

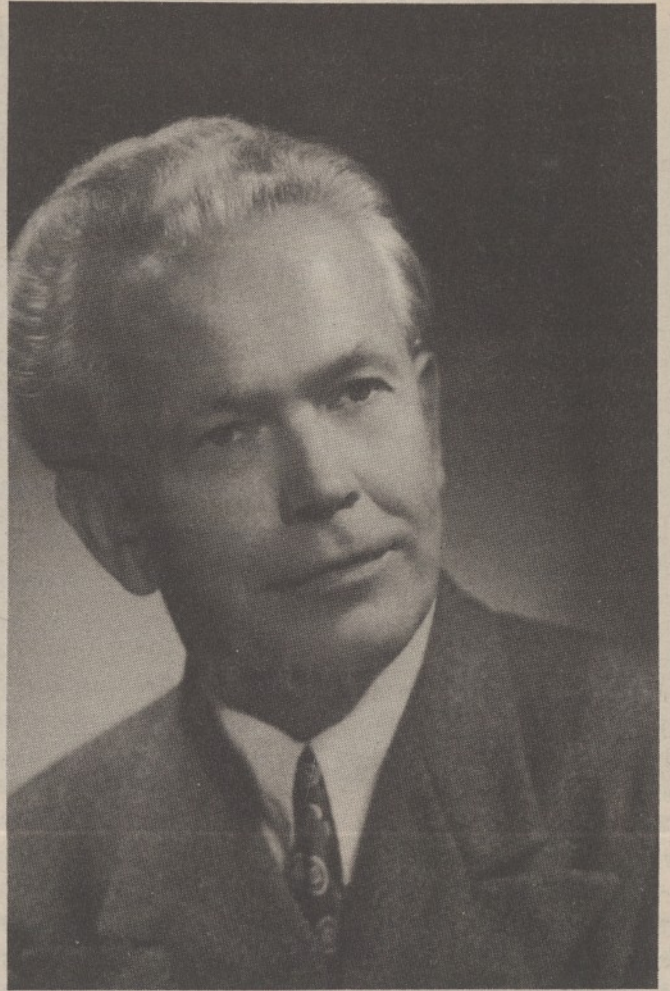
Merrillville, IND. 46410 (41-44)

CABINET MAKERS/FINISHERS

LANK WOODWORK COMPANY Join the team of one of Washington, D. C.'s most prestigious wood-working shops. Challenging work, great pay/benefits. Cabinet maker \$14.03 up, apprentice! \$7.02 up. Finisher with good color sense, stain making a pre-requisite. Call BOB GOTTILIED 202-488-1800 (42-43)

Mirė dr. architektas Stasys Kudokas

Stasys Santvaras

A.A. dr. arch. Stasys Kudokas

Atsitiktinumas dažnai žmones suartina ilgam laikui įžiebiamą jų širdyse pastovų ir gyvą bičiulystės jausmą, kurio praradimas beveik visada būna tikrai sopulingas. Atsitiktinumas sumezgė ir šį nekrologą rašančio niekad nesudrumstą draugystės ryšį su velioniu dr. arch. Stasiu Kudoku. Kaip toj pasakoj – tai buvo labai seniai, anapus devynių kalnų ir devynių vandenynų, saulėtoje italų žemėje, Milano mieste.

Buvau beveik įpusėjęs savo studijas, pasigraibstydamą europinės kultūros, kai 1930 Vytauto Didžiojo metais gavau nelauktą St. Kudoko laišką iš Romos. Ten Karališkojoje architektūros mokykloje jis jau buvo baigęs mokslus, apgynęs disertaciją ir gavęs daktaro laipsnį. Bet ryžosi laikyti tarptautinius architektų egzaminus – jeigu juos išlaikysiu, duodančius teisę architektūros menu verstis ir kituose kraštuose.

Tų egzaminų neleidžiama laikyti savo mokykloje, dr. St. Kudokas buvo siunčiamas tom varžybom į Milano Technologijos institutą. Prašė jis mane parūpinti jam Milane kambarį, kur jis galėtų tris ar keturias savaites gyventi ir egzaminam ruoštis.

Mano kambarys buvo erdvus, pakalbėjau su šeimininkais, kurie leido man dar nepažįstamą ir būsimą bičiulį savo buveinėje priglausti. Dr. St. Kudokas sutartu laiku atvyko į Milaną, pasitikau jį geležinkelio stotyje, mudviejų santykiai kaž kaip savaime pradėjo šilti ir žydėti. Beveik kas dieną jis bėgiojo į Technologijos institutą, beveik kasdien parsinešė naujų uždavinių. Vakaraus jisai dirbo beveik iki gaidgysčių. Mačiau, kad egzaminai labai įtempė jo dvasines jėgas, kad tie darbai jį ne tik vargina, bet ir jaudina. Jaudinausi dėl jų ir aš, visa širdimi linkėjau, kad St. Kudokas tarptautinius architektų egzaminus įveiktų. Jisai juos įveikė, gerai prisimenu – su pagyrimais. Egzaminų komisijoje buvo ir JAV atstovas, tai kai lemtis dr. Stasį atbloškė į Ameriką, jam čia buvo žymiai lengviau į savo pašaukimo darbus įsijungti.

Aišku, dr. Kudoko pergalę Milane mudu gražiai atšventėm, gal keletą dienų abu drauge klajojom Italijos muzikos meno, bankų ir industrijos centre. Tada gimė ir mudviejų bičiulystė, kurios nepajėgė sugriauti ilgi,

kartais labai šiurpūs ir permainingi metai, kurių užgesino tik jo mirtis.

Dabar jau galima be baimės tarti, kad dr. St. Kudokas savo gyvenimiška garbe nesirūpino, net savo kūrybinių darbų nesistengė garsinti ir jais kitus užgošti, kaip tas gan dažnai mūsų kelionėse atsitinka. Kai atsisėdau atsisveikinimą su juo rašyti, kai peržvelgiau du LE papildymų tomus, naujesnių žinių apie dr. St. Kudoko darbus neradau, nors gerai žinau, kad Amerikoje jis daug dirbo, sukūrė nemažą kiekį architektūrinių projektų, nemažą kiekį pastatų pastatydino. Jo biografija yra išspausdinta tik LE tryliktame tome (287-289 psl.), ak, ir ta pati – mano rašyta! Paguoda, kad toji biografija yra pakankamai išsami, aprėpianti ir kai kuriuos dr. Stasio darbus, su kurtus jau Amerikoje.

Stasys Kudokas, kaip ir mūsų dauguma, buvo Lietuvos kaimo vaikas. Jis gimė 1898 .IX.29 Kapinės kaime, Naujamiesčio vl., Panevėžio apskr., mirė Santa Monikoje, Kalifornijoje, 1988 m. spalio 6 d., sulaukęs 90 metų amžiaus, palikęs nesveikatos kankinamą žmoną Sofiją, buvusią Valstybinės operos teatro solistę. Vienturtis Kudokų sūnus Jurgis prieš kurį laiką tragiškai žuvo automobilių susidūrimo, kai iš Los Angeles grįžo į namus Santa Monikon. Tėvam toji nelaimė buvo sunkiai nepakeliama širdies gėla, skaudžiai aptemdžiusi jų rudeno dienas.

St. Kudokas mokslus pradėjo eiti Lietuvoje. Baigęs pradžios mokyklą, keletą metų mokėsi Panevėžio realinėje mokykloje; to pobūdžio mokyklą 1916 m. baigė Petrapij; 1916-1918 m. ten pat studijavo kelių inžineriją. Grįžęs į Lietuvą savanoriu stojo į Panevėžio batalioną, dalyvavo kovose su rūsais bolševikais, kurie jau buvo okupavę jo tėviškę. 1920-1924 m. dirbo Susisiekimo ministerijos kelių valdyboje, tuo pat metu lankė Meno mokyklą, kurią baigė 1924 metais. Būsimam architektui studijos Meno mokykloje labai pravertė, jis tapo piešinio meistras. 1924-1930 m., kaip jau minėta, studijavo architektūrą Romoje, Karališkojoje architektūros mokykloje, kurią baigė daktaro laipsniu. Visi mokslai, kuriuos St. Kudokas kibo, rodo, kad jo požiūris į gyve-

nimą buvo rimtas, žvilgsniai į ateitį blaivūs, reikšmingų laimėjimų architektūros meno jam padėjo pasiekti ne vien mokslai, bet ir igimti gabumai.

Dr. St. Kudokas į Lietuvą grįžo 1930 m. rudenį ir tuoj pradėjo dirbti kaip Kauno miesto savivaldybės architektas. 1934-1944 m. dėstė architektūrą Aukšt. technikos mokykloje, 1938-1944 m. kaip docentas dirbo Vytauto D. universiteto Technikos fakulteto statybos skyriuose, dėstė architektūros kompoziciją, buvo architektūros katedros vedėjas. Greta moko darbo, dr. Kudokas turėjo privačią statybos praktiką, dalyvavo architektūros konkursuose, laimėjo Aukšt. technikos mokyklos ir Konservatorijos rūmų su dviem koncertų salėm statybas. Aukšt. technikos mokykla buvo pastatyta, o Konservatorijos rūmų statybą sutrukdė karas ir okupacijos.

Lietuvos Jaunimo teatras (mano laikais - KMS Jaunasis dramos teatras), jau pagarsėjęs Europoje ir Amerikoje, vokiečių nacių okupacijos metais dirbo buv. kino teatro Metropolitano rūmuose, Kauno Laisvės alėjoje. Šio teatro scena buvo negili, žiūrovų salė apšturusi, aktorių rengimosi kambariai šalti ir primityvūs, teatriniam darbui trūko ir kitų patalpų. Žemės scenai pagilinti ir kitiem pastatam prijungti turėjom pakankamai, tai paprašiau dr. St. Kudoką, kad jis paruoštų Jaunimo teatro restauravimo planus (beje, Romoje jo daktarinė disertacija – teatro rūmų statyba). Mano bičiulis planus paruošė, jie puikiai skambėjo, teatre visus tie planai pradžiugino. Bet tai buvo 1944 m. pavasaris, patrankų gaudimo dar negirdėjom, bet jau žinojom, kad antroji sovietų okupacija į Lietuvą grįžta.

Dr. St. Kudoko planus sąmoningai palikau teatro direktoriaus stalo stalčiuje. Žinau, kad po karo Metropolito rūmai buvo restauruoti ir pritaikyti Dramos teatro darbui (iki šiol tuose rūmuose tebedirba Valst. Kauno dramos teatras). Klausimas: ar naujoji teatro vadovybė, atnaujindama minimo teatro pastatus, pasinaudojo dr. St. Kudoko architektūriniu projektu? Drįstu įtarti, kad pasinaudojo, nes tai buvo teatro statybos žinovo darbai.

Nepriklausomoj Lietuvoje pagal dr. St. Kudoko pro-

jektus buvo pastatyta apie 140 pastatų. Čia bus išvardinti tik jo žymesnieji darbai: pradžios mokyklų rūmai Kauno Jonavos g-vėj, Ugniagesių g-vėj, Aleksote, Viliampolėje, Aukšt. Panemunė ir kt.; Kauno VI-sios gimnazijos rūmai, pastatyti ant kalno, savo lakiom linijom švietė ne tik Šančiam, bet ir Kaunui, bet to, jau minėta Aukštesnioji technikos mokykla, Trys milžinai - Lietuvos karininkų Ramovė, keletas privačių klinikų, Paežerių ir Pilviškių bažnyčios, eilė privačių namų Kaune ir kituose Lietuvos miestuose. Baigti, bet okupacijų sutrukdę planai – Radviliškio bažnyčia, Marijonų bažnyčia Kaune, jų vienuolyno rūmai Panevėžy. Dr. St. Kudokas Lietuvoje dirbo tik 1930-1944 m. laiko tarpyje, o kiek jo sukurtą, kiek padaryta! Neabejoju, jog visa tai bus minima, kaip itin reikšmingas St. Kudoko įnašas į lietuvių architektūros istoriją.

Tegu Velionis man atleidžia – mažokai žinių turiu apie jo kūrybinius darbus Amerikoje, ypač tai, ką jis sukūrė ir pastatydino Kalifornijoje. Laiškų jis nemėgo rašyti, o vienas kitas apsilankymas Santa Monikoje, vienas kitas pokalbis telefonu negalėjo manęs gerėliau apšviesti. Bet žinau, kad ir šiame krašte jo kūrybingumas nebuvo užgesęs, kad ir čia jis ilgas dienas stovėjo prie braižymo lentos.

Atvykęs su šeima į Ameriką 1949 m., ilgėlesnį laiką gyveno Clevelande, Oh. Čia jis dirbo keliose statybų firmose, kurios stato bažnyčias, mokyklas, ligonines ir gyvenamuosius namus. Dirbdamas tose firmose, dr. St. Kudokas suprojektavo keletą bažnyčių, aukšt. mokyklų rū-

mų ir privačių vilų – visi tie pastatai jau yra pastatyti (keletą stilingų ir prabangių namų Clevelande jis pastatydino ir privačiu būdu).

Mum, lietuviams, nederėtų štai ko pamiršti: dr. St. Kudokas laimėjo konkursą, Clevelande pastatydino Nepaliaujamos Pagalbos Dievo Motinos bažnyčią, kleboniją, mokyklą, vienuolyną, sporto ir visuomenės sales. Galima sakyti, visa tai yra po vienu stogu, sudaro gulsčios "E" raidės vaizdą. Nors šiame architektūriniame vienetė dominuoja rausva plyta, o ne prabangios medžiagos, jo architektūra žmogaus dvasia lėkdina į aukštį, anaipol jos neslopina.

Dievo Motinos parapija, dabar vadovaujama klebono kun. Gedimino Kijausko, SJ, ir nūdien yra viena gyvybingiausių ir reikšmingiausių liet. katalikiškų parapijų JAV -bėse.

Be to, dr. St. Kudokas Tėvam pranciškonam, įsikūrusiam Toronte, Kanadoje, sukūrė bažnyčios, salės ir vienuolyno planus, kurių dalis pastatyta 1955 m. Tie pastatai mūsų žmonėms tarnauja iki šių dienų. Chicagoje, Il., pagal St. Kudoko projektą, šeštame dešimtmetyje pastatyta Visu šventųjų bažnyčia.

Dr. St. Kudokas sukūrė ir paminklinės, panteoninio pobūdžio bažnyčios planus; toji bažnyčia turėjo būti statoma Chicagoje, bet iki šiol statyba dar nepradėta. Jos vaizdą, nors ir nelabai ryškų, galima pamatyti LE XIII tomo 288 psl. Be abejo, savo kūrybinių darbų pėdsakus dr. St. Kudokas paliko ir Kalifornijoje. Jeigu kas nors apie tuos jo darbus parašytų – užpildytų šio rašinėlio spragą – būčiau nuoširdžiai dėkingas.

(Nukelta į 8 psl.)

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

KOMUNISTŲ KANKINIAI

Amerikos Lietuvių Tautinės s-gos valdyba, vadovaujama energingojo ir dosnaus lietuviškos veiklos rėmėjo dr. Leono Kriaučeliūno, išleido knygą "Lietuviai tautininkai — komunistų kankiniai". Knygos poantrašėje patikslinama, kokios lietuvių grupės yra atžymimos, būtent: tautininkai, neolitanai, jaunlietuvių, santariečiai. Knygą redagavo redakcinė kolegija: Leonardas Kerulis, Juozas Prunskis ir Mečys Valiukėnas.

Šios knygos sutiktuvės, kurias suruošė leidėjai, įvyko 1988 m. spalio 23 d. Lietuvių tautinių namų salėje. Renginiui vadovavo valdybos vicepirm. Petras Bučas. Rudenį gamtos nepastoviam orui esant, susipažinti su šiuo neįprastu leidiniu, prisirinko gražus būrys lietuvių, dar prisimenančių ir pergyvenusių komunistinę rusų invaziją į Lietuvą, ištisus metus vykdytą terorą, suėmimus ir trėmimus. Ne vienas iš čia esančių dalyvių turėjo ir gal dar tebeturi vienu ar kitu būdu nukankintus brolius, seseris ar kitus artimus gimines.

Programos vedėjas P. Bučas, pasveikinęs susirinkusius, tarp kitko pasakė: "Kiekviena knyga, pasirodanti lietuvių išeivijos gyvenime, sutinkama su džiaugsmu ir pasididžiavimu, nes ji praturtina mūsų kultūrinį gyvenimą, nežiūrint kokio žanro ji bebūtų... Šioje knygoje skaitytojas neraz gražių bei jausmingų eilėraščių nei vaizdžiai aprašytos Lietuvos gamtos ir jos sunaikintų sodybų, bet ras vardus ir pavardes tų taurių ir kilnių Lietuvos sūnų bei dukterų, kurie atidavė savo gyvybę ar daug

metų iškentėjo kalėjimuose bei siaurės gulaguose"...

Apie šį leidinį pasisakyti buvo pakviestas žinomas visuomenininkas, tautinės srovės veikėjas Vytautas Abraitis, kurį programos vedėjas P. Bučas taip aptarė: "...Amerikoje gimęs, Lietuvoje augęs, brendęs ir aukštuosius teisės mokslus baigęs, po raudonųjų rusų invazijos, 1940 m. grįžo į Ameriką ir įsijungė į Lietuvos laisvinimo darbą, kurį nepailstamai ir sąžiningai jį tęsia iki šios dienos. V. Abraitis yra tautininkas, neolitanas, Naujosios Vilties žurnalo redaktorius, tikras lietuvis visuomenininkas, iš širdies atliekantis visus išipareigojimus. Šiuo metu pensininko dienas leidžia šiltoje Floridoje (Daytona Beach). (Vytauto Abraičio kalba atspausdinta Dirvoje Nr. 42).

Po V. Abraičio kalbos, žodį tarė vienas knygos redaktorių prel. Juozas Prunskis. Pasidžiaugė ALT S-gos valdybos ryžtu įamžinti komunistų kankinius tautininkus ir paskatinti kitas organizacijas pasekti šiuo pavyzdžiu, nes visuotino ir pilno komunistų kankinių sąrašo nėra. Jau praėjo arti 50 metų nuo tų teroro pilnų dienų ir liudininkai baigia išmirti, tad reikia skubėti surinkti ir įamžinti visus kankinius. Ypatingą padėką išreiškė kolegoms redaktoriams ir pirm. dr. Leonui Kriaučeliūnui už pagalbą ir teiktą pagalbą.

Antras šios knygos redaktorius Mečys Valiukėnas pastebėjo, kad šiame vartyne gali nerasti savo artimųjų ar pažįstamų pavardžių, nes išsilaisvinę iš Gu-

lagų ir gyvenę okupacijoje nenorėjo būti skelbiami. Bus ir tokių, apie kuriuos redakcija neturėjo žinių. Leidžiant antrą laidą ar verčiant į anglų kalbą, reikėtų pastebėtus trūkumus pašalinti, o naujas pavardes įjungti.

Buvo ir daugiau pasisakymų ar patikslinimų, bet bendra nuomonė buvo teigiama ir skatinanti antrą laidą išleisti anglų kalba.

Programos vadovas P. Bučas padėkojęs prelegentui ir redaktoriams, pakvietė dainininkę Lindą Burbienę prie mikrofono. Linda, pritardama gitarą, per du išėjimus padainavo keletą partizanų ir liaudies dainų, sulaukusi publikos šilto pritarimo. Daiva Meilienė padėklamavo patrijotinius B. Brazdžionio ir Maironio eilėraščius. Abi meninės programos atlikėjos buvo pasipuošusios tautiniais rūbais.

Rengėjai abi jaunasias viešias apdovanojo gėlių puokštėmis, o publika plojimais padėkojo už puikią programą.

Renginys baigtas įprastomis vaišėmis. Pagarba ir padėka ALT S-gos valdybai.

MARGUČIO KONCERTAS

Išradingasis Margučio radijo laidų vadovas Petras Petrutis, šių metų lapkričio 20 d. Jaunimo centro salėje, Chicagoje, ruošia koncertą, kurį atliks smuikinininkė Linda Veleckytė ir pianistas dr. Saulius Cibas. Bilietai Margutyje ir Vaznelių prekyboje. Dalyvaukime.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Tautos Fondo pietuose spalio 9 d., TF Chicagos komiteto pirm. inž. J. Jurekūnas.

TAUTOS FONDO RĖMĖJŲ POPIETĖ

Prieš keletą metų Juozas Giedraitis, Tautos Fondo valdybos pirmininkas, pakvietė Joną Jurekūną, suorganizuoti šio fondo komitetą, kuris rūpintųsi TF reikalais Chicagoje ir jos apylinkėse. Komitetas buvo sudarytas ir darniai inž. Jono Jurekūno pirmininkaujamas, dirba. Šiuo metu komitetą sudaro: Jonas Jurekūnas, vicepirm. Edm. Jasiūnas, dr. L. Kriaučeliūnas ir prof. M. Mackevičius, Pranas Povilaitis išdininkas, A. Repšienė sekretorė, nariai: A. Katilienė, J. Linkuvienė, A. Pimpė, A. Pleškys ir J. Žemaitis.

Spalio 9 d. Lietuvių tautiniuose namuose įvyko Tautos Fondo rėmėjų susitikimas-pietūs. Juose dalyvavo apie 200 žmonių. Angelė Katilienė, šio renginio vadovė, pasveikino svečius, gerėjosi gausiu atsilankymu, o programą vesti pakvietė adv. Ramunę Tričytę-Kelečienę. Maldą sukalbėjo kun. klebonas J. Kuzinskas. Pietaujama. Po pietų Daiva Vaitkevičiūtė-Meilienė grožinio lietuviško žodžio puoselėtoja, deklamavo iš Maironio ir K. Bradūno poezijos Vilniaus tema, o taip pat recitavo poeto Sigito Gedos kalbą (1988. VII. 9) Vilniuje. Publika reiškė padėką plovimui audra. Antroji menininkė Asta Šepetytė, muzikos mokytoja, virtuosiškai pagrojo (solo) keletą dalykų fleita. Kiekvieną jos atliktą kūrinį lydėjo publikos plovimai...

Jonas Jurekūnas prieš pradedamas informaciją apie Tautos Fondo nūdienį stovį

bei naujoves, atkreipė auditorijos dėmesį, kad šiandien, spalio 9-ji — Vilniaus diena. Ši diena turėjo ir turi savąją prasmę — branginti Vilnių, kaip lietuvišką istorinį miestą, sostinę. Ir šiomis dienomis Vilniuje šimtais tūkstančių renkasi Vilniaus aikštėse ir reikalauja Lietuvai ir lietuviams laisvės. Perduodama laišku gautieji Tautos Fondo pirmininko J. Giedraičio sveikinimai čikagiškiams šio fondo rėmėjams. Raštu sveikinimą atsiuntė ir gen. konsulas V. Kleiza. Gyvą žodį, tarė iškviestas prie mikrofono, dr. Statkevičius, akcentuodamas didelį pavergtųjų lietuvių patriotizmą. Esą tą rodo ir kiekviena diena, matant kiek lietuvių lanko Rusų kapines ir jose besiilsinčius didžiulius lietuvius: dr. J. Basanavičių, M. K. Čiurlionį ir kitus.

Naujovės Tautos Fondo administracijoje. a) Fondo sąskaitybą pradedama vesti kompiuterine sistema, b) Fonde įvedamos santaupų sąskaitos, duodančios savininkui iki gyvos galvos didesnius procentus, negu kitose institucijose, e) Tautos Fondo sutelktas kapitalas ir turtas jau pasiekė vieną milijoną 130 tūkstančių dolerių.

Primintas A. A. Kazys Povilaitis, čikagiškis, atidavęs TF savo namus ir ein. sąskaitą, iš viso apie 130,000 dol. Pagarsinti kiti didieji aukotojai, įmokėję per Chicagos komitetą: J. Blažys, J. Lekas, Pr. Povilaitis, A. Balčytis, G. Giedraitytė ir kt. Visiems rėmėjams įmokėjusiems Tautos Fondui du šimtu dol. ir daugiau išdalinti pažymėjimai. Šios dienos pietų metu surinkta aukų 13,635 doleriai (118 aukotojų). Didesnėmis sumomis aukojo: Juozas Blažys, Irena ir dr. Leonas Kriaučeliūnai, Joana Mikalauskienė ir Dana ir Antanas Vengriai po tūkstanti-

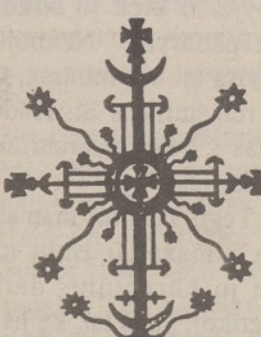
(Nukelta į 9 psl.)

Kudokas...

(Atkelta iš 7 psl.)

Dr. Stasys Kudokas buvo italų mokyklos architektas, gan greitai suradęs savo stilių, lietuviško pasisakymo architektūrinį žodį. Tai buvo gilios dvasinės kultūros statytojas, estetas, turintis itin jautrų skonį. Jei taip būtų galima aiškinti, St. Kudokas mėgo romėnų sukurtų raidžių žaismą, jų klasikinį grožį. Tų raidžių dailiom ir lakiomis linijomis žaidžia ir velionio dr. arch. St. Kudoko architektūra — reikšmingas ir savaimingas įnašas į lietuvių architektūros meną.

Brangiam bičiuliui Stasiui Kudokui tebūna gera ir giedra amžinybė!

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Viešėdami Chicagoje aplankykite

PARAMA

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Lietuviai dailininkai sovietinio meno aukcijoje New Yorke

Ingrida Bublienė

Š. m. spalio mėn. 20-23 d. New Yorke Seventh Regiment Armory, 643 Park Avenue, pirmą kartą Amerikoje vyko sovietinio meno aukcionas — varžytinės. Jas organizavo žinoma firma Guernsey, kurios prezidentu yra apsukrus aukcionų rengėjas Arlan Ettlinger, pereitais metais surengęs panašaus pobūdžio aukcioną Maskvoje. Šio aukciono pobūvyje, kuris vyko spalio 19 New Yorke, turėjau galimybę ir aš dalyvauti ir susipažinti su kai kuriais Lietuvos dailininkais bei jų darbais atstovaujančiais čia sovietinį meną. Baliuje taip pat dalyvavo daugybė New Yorko meno žinovų, kolekcionierių bei spaudos, radijo ir televizijos atstovų.

Stebint sovietinį meną reikia pasakyti, kad kaip paprastai mene, taip ir čia buvo galima pajusti gyvenamojo laikotarpio atspindį ir apskritai sovietinio gyvenimo pulsą. Sovietinių menininkų dinamikos išsivystymas, galima sakyti, vyko daugiausia paskutiniųjų metų bėgyje. Anks tyvesnis sovietinis menas ribojosi daugiausia socialistiniu realizmu ir kasdienine tematika: kaip narsūs kareiviai, tėvynei pasiaukoję darbininkai ir t.t. Menas, kaip žinome, buvo naudojamas tik propagandai, kaip įrankis įsamoninti ir plėsti komunistui. Tik Baltijos valstybėse Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje buvo jaučiama didesnė įtaka vakarų — pasisavinant va k a r i e t i š k a s meno tradicijas. Ypač lietuviai dailininkai sugebėjo senas tradicijas sujungti su moderniu gyvenimu.

Idomu, kad rusų menininkų avangardas po daugelio kartų iškilimo ir žlu-

gimo, šiandien vėl sužydėjo. Ir šiame aukcijoje užėmė gan žymią vietą.

Šis labai gausus tapyba, skulptūra ir keramika aukcionas buvo New Yorke visą mėnesį plačiai reklamuojamas. New York Times aprašydamas aukciono atidarymą tarp kitko pastebėjo, kad Sovietų Sąjungos "Glasnost" reiškia atvirumą, o Amerikos biznieriams naują lauką prekybai.

Apie šias meno darbų varžytines New Yorke rašė plačiai ir Lietuvos spauda. Ten buvo galima skaičiuoti, kad Guernsey firmos prezidentas ir jo asistentė Barbara Mintz lankėsi Lietuvoje ir nupirko didelį skaičių Lietuvos dailininkų darbų. Aukcijoje iš viso buvo išstatyti 800 meno vietų, netai surinkti iš visos Sovietų Sąjungos. 408 darbai buvo pirkti tiesiog iš dailininkų, kiti iš kolekcionierių.

Viso iš aukciono pelno buvo numatyta gauti 4-5 mil. dol. Taigi iš šios sumos galima spręsti apie meno darbų vertę.

Arlan Ettlinger įdomiai pasakojo, kaip jis Sovietų Sąjungoje lankė menininkų studijas, kur dailininkai jam siūlydavo pačius naujausius savo kūrinius, net neišdžiuvusiais dažais. Tačiau jis pasirinkdavo tokius, kurie būdavo kur nors užkišti palėpėse. Didelę dalį aukciono paveikslų sudarė sovietinio avangardo darbai. Čia vėlta paminėti Nataliją Guncharovą, kurios vienas abstraktas įvertintas 125,000 dol. Arba Aleksandras Rodchensko, kurio paveikslą tikimasi parduoti už 60,000 dol..

Skulptūrų buvo išstatyta 80, t. y. metalo ir akmens. Šie darbai taip pat avangardiniai sukurti po II pasaulinio karo. Toliau visa eilė plakatų. Žinoma, grynai propagandinio turinio, su revoliuciniais užrašais, kaip antai "Po Leninio vėliava, už tarybinę Kiniją" arba "Kiekvienas sovietinis miestas turi turėti gerai įrengtą oro uostą".

Tačiau svarbiausia kas mane domino, tai kad šiame aukcijoje buvo pabrėžta, kad gausiais darbais dalyvauja Pabaltijo dailininkai. Išskirtinai buvo paminėti: estas Rihko Kuld, lietuvis Jonas Čeponis ir latvis Janis Jakobsonas.

Platų spalvotą, ištaigingai išleistą, aukciono katalogo viršelį taip pat puošė lietuvių dailininko Aloyzo Smilingio darbas. Ši moters skulptūra įvertinta tarp 40,000 ir 50,000 dol.

Norėčiau čia išvardinti visus Lietuvos dailininkus, kurie šiame aukcijoje savo darbais dalyvavo ir atkreipti dėmesį į jų doleriais įvertintus darbus. Jų tematika gana įvairi, tačiau labai daug jų išreiškia tradicinį mūsų liaudies meną. Vilniaus architektūra su viduramžių motyvais daugumoje paveikslų nukrypsta iš realizmo net į abstraktą. Iš peizažistų čia išskyla Jonas Čeponis su keturiais darbais, kurie įvertinti tarp 7 ir 9 tūkstančių dol. Savo nepalankia sovietams tematika pasižymi dail. Gražys. Jo darbai anksčiau niekad nepatekdavo į parodas. Šiandien įvertinti tarp 6 ir 8 tūkst. dol. Leonardas Tuleikis išstatęs viso 7 darbus taip pat floklorine tematika, kurių vertė tarp 6 ir 8 tūkstančių dol. Silvestras Džiaukštas mėgstas savo temose jaunimą ir sportą pvz. "Žalgirio" komanda.

Daugumoje jaučiamas nacionalinis koloritas. Jo paveiksluose mažai šviesos. Autorius tuo nori pabrėžti priespaudą. 5 darbai, kaina tarp 8 ir 15 tūkst. dol. Aloyzas Stasiulevičius tapo daugiausia Vilnių. Jo paveikslai įkainuoti tarp 3 ir 5 tūkst. dol. Mindaugas Skudutis su 3 provincijos peisažais. Gana naturalistiniai. Ant vieno namelio net užrašas matomas "Mėsos parduotuvė". Darbai įvertinti tarp 3 ir 5 tūkst. dol. Leopoldas Surgalis 3 darbai, tarp 3 ir 10 tūkst. dol. Reimondas Šližys 2 paveikslai, tarp 4 ir 5 tūkst. dol. Kostas Šimkus pamėgęs Lietuvos gamtovaizdžius. Jo darbai įvertinti tarp 3 ir 4 tūkst. dol. Jonas Daniliauskas vyrauja motinystės tematika. Dalyvauja su 3 darbais. Įvertinti tarp 5 ir 12 tūkst. dol. Raimundas Martinėnas su 5 darbais. Įvertinti tarp 7 ir 18 tūkst. dol. Rimas Bičiūnas, kuris savo darbais turėjęs progos plačiau pasireikšti pasaulyje. Temos daugiausia folkloriniu atspalviu persunktos. Darbai įvertinti tarp 3 ir 8 tūkst. dol. Šalia jo dalyvauja ir jo motina Monika Bičiūnienė panašiom temom. Jos darbai taip pat gana aukštai įvertinti tarp 4 ir 5 tūkst. dol. Aukcijoje matome ir eilę lietuvių skulptorių: Vytautą Balsį, Juozą Geniavičių, Daliutę Matulaitę, Justiną Šimuliūną, Aloyzą Smilingį ir kitus. Visų darbai taip pat aukštai įvertinti tarp 5 ir 10 tūkst. dol. Iš visų išsiskiriantis gal tik Aloyzas Smilginis, kurio

Dail. Austė Pečiūraitė ir Ingrida Bublienė aukcijoje prie Vilniaus vaizdo.

moters skulptūros nuotrauka puošia katalogo viršelį. Jo darbai tarp 12 ir 50 tūkst. dol.

Nors katalogas ir gana ištaigingai išleistas, tačiau dailininkų pavardės surašytos tikru žargonu. Kai kurių lietuvių dailininkų pavardės net sunku išskaityti. Tik iš jų gimimo vietos galima nustatyti, kad jie lietuviai. Paklausius rengėjų, kodėl taip surašytos pavardės, gavau atsakymą, kad taip buvo gauta iš Maskvos.

Iš šio aukciono mūsų dailininkų darbai pasklis po pasaulį, pateks į žymias galerijas ar pas meno kolekcionierius. Taigi Lietuvos dailininkams atsivėrė naujos galimybės į pasaulį. Tik gaila, kad mūsų dailininkai už parduotus paveikslus gaus tik 7% ir tuos pačius rubliais.

Baigiant pobuvį, visi dar buvo pavaišinti specialiu šio vakaro tortu, kurį puo-

šė didelė USSR emblema. Vaišes ruošė žymus rusų restoranas New Yorke, Odessa.

WANTED EXPERIENCED MACHINIST — MOLD SHOP
Applications now being accepted for Machinists with 3-5 years exp. on conventional and CNC equipment to include lathes, mills and EDM machines. Grinding exp. a plus. Should have strong math background to include shop applications of algebra, geometry and trigonometry. To apply call collect 517-676-1637. (42-48)

SURFACE GRINDING TRAINEE

Machinery manufacturer has opening for recent high school graduate. Learn Surface Grinding, O.D., and Special Contour Grinding.

Call Mr. KNAPP
213-361-0249

MONDAY THRU FRIDAY 9 TO 5 (41-46)

MACHINE ASSEMBLY TRAINEE AND INSTALLER

Mechanically inclined High school graduate to learn machine assembly & installation work. Must be free to make short trips in USA and Canada by air. Must be neat appearing & well spoken.

Call Mr. KNAPP
213-361-0249

MONDAY THRU FRIDAY 9 TO 5 (41-46)

Į Palangą ir į Klaipėdą ekskursijos su pernaktvimi bus galimos kiekvienai grupei, taip pat dienos ekskursijos į Panevėžį ir į Druskininkus.

1988 M KELIONĖS Į LIETUVĄ

14 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
14 dienų — Lietuva, Suomija

Kelionė 128 — gruodžio 28 — sausio 11 — \$1,629
Naujų Metų sutikimas, Vilniuje 11 naktų, Helsinky 1

Baltic Tour patarnauja sudarant jūsų artimiesiems dokumentus viešnagei pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradedame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminačiams Lietuvoj.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
SUITE 4
77 OAK STREET
NEWTON, MA 02164
617 965 - 8080

Tautos Fondo...

(Atkelta iš 8 psl.)

nė, Janina Žitkienė, Eleonora ir Antanas Pleškiai po \$500, Juozas Žemaitis — \$370, Vincentina ir Jonas Jurekūnai — \$350, Gražvyda Giedraitytė ir Jūratė ir Edmundas Jasiūnai po \$300. Kiti aukoję po šimtinę ir mažesnes sumomis.

Šiuos tradicinius Tautos Fondo pietus suruošė specialus komitetas: A. Katelienė, J. Jasiūnienė, Edm. Jasiūnas, J. Jurkūnas, J. Linkuvienė, A. Repšienė ir J. Žemaitis. Minėtina J. Linkuvienės su J. Jasiūnienės ir kitomis talkininkėmis sutelkta gausi laimėjimais-dovanomis loterija.

Mečys Valiukėnas

NAUJA LB KRAŠTO VALDYBA

JAV LB XII Tarybos pirmoje sesijoje, kuri vyko Chicagoje š. m. rugsėjo 30 — spalio 2 d. d., dr. Antanas Razma išrinktas nauju Krašto valdybos pirmininku sudarė šią valdybą, kurią korespondenciniu būdu patvirtino JAV LB XII Tarybos nariai.

Naują Krašto valdybą sudaro: Dr. Antanas Razma — pirmininkas, Linas Norušis — vykdomasis vicepirmininkas, Birutė Jasaitienė — vicepirmininkė organizaciniais ir administraciniais reikalais, Pranas Joga — sekretorius, Bronius Juodelis — vicepirmininkas finansų reikalais, Regina Kučienė — švietimo tarybos pirmininkė, Dalia Kučienienė — Kultūros tarybos pirmininkė, Arvydas Barzdukas — Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas, Danguolė Valentinaite — Socialinių rei-

kalų Tarybos pirmininkė, Dr. Petras V. Kisieliū — vicepirmininkas specialioms reikalams, Ramona Stepovičiūtė — vicepirmininkė ryšiams su Jaunimo organizacijoms, Ramunė Kubičiūtė — vicepirmininkė informacijos reikalams, Darius Sužiedėlis — Jaunimo sąjungos pirmininkas.

Dėl Religinio reikalų tarybos pirmininko yra tarimasi su vysk. P. Baltakiu.

Laukiama, kad Sporto sąjunga paskirtu savo atstovą.

Š. m. lapkričio 5 d., šeštadienį, 1 val. p. p. Chicagoje, Socialinių Reikalų Tarybos patalpose įvyko pareigų perdavimo-perėmimo posėdis.

"ATTENTION" — HIRING!

Federal government jobs in your area and overseas. Many immediate openings without waiting list or test. \$15-68,000. Phone call refundable. (602) 838-8885. Ext. 1753. (42-45)

BOSTON

MOKYKLOS BANKETAS

Bostono ir apylinkių lietuviai kviečiami atsilankyti į Lituanistinės mokyklos rengiamą banketą lapkričio 26 d. 6 val. vak., So. Bostono Lietuvių Piliečių salėje.

Pirmą kartą Bostone bus surengtas humoreskų vakaras, kuriame bus suvaidinti rinktiniai žilinskaitės feljtonai. Kviečiami visi pasidžiaugti tikrai įdomia ir linksma programa, tuo pačiu paremti lituanistinę mokyklą. Banketas yra vienintelis būdas sukelti mokyklai reikalingas lėšas, todėl visų gausus dalyvavimas yra labai svarbus, nes be rėmėjų pagalbos mokykla negalėtų egzistuoti.

Tėvų komitetas visiems nuoširdžiai dėkoja.

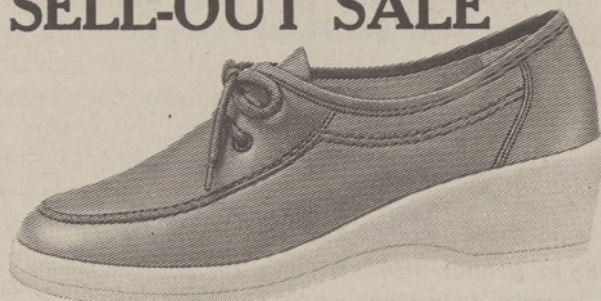
Stalus užsisakyti prašom pas šiuos asmenis: Gintas Banaitis — 828-9588, Laima Kiliulienė — 861-1465, Aldona Navickienė — 969-5873.

DETROIT

PARAPIJOS GEGUŽINĖ

Spalio 30 d. šv. Antano parapijoje gegužinė praėjo su pasisekimu. Atsilankė gausus skaičius žmonių, ku-

An early Christmas
Gift at the
**SALAMANDER
SHOE STORE**
You save 50% during our final
SELL-OUT SALE

SALAMANDER SHOE STORE

4164 Lorain Ave. Cleveland, Oh. 44113

Phone: 281-7003

Business Hours:

Monday, Wedn., Thursday 9-4

Friday 8-6; Saturday 8-5

Closed on Tuesday

rių tarpe buvo net iš kitų miestų.

Visi atvykusieji buvo vainkami skaniais lietuviškais valgiais, kuriais rūpinosi vyr. šeimininkė Pranciška Televičienė, Matas Baukys ir didelis būrys talkininkų.

Išdalinta daug įvairių dovanų.

Gegužinę suruošė parapijos aukų rinkimo komitetas, kuriam pirmininkauja Juozas Kinčius.

★

Lapkričio 20 d. šv. Antano parapijoje lankysis lietuvių vyskupas P. Baltakis ir bus švenčiama Lietuvos kariuomenės atkūrimo 70 metų sukaktis. (ag)

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuošimčius Už:

Taupymo Sąskaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Sąskaita, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

LITHUANIAN RADIO PROGRAM
4249 LAMBERT RD. / CLEVELAND, OHIO 44121

NAUJOJE RADIO STOTYJE

★

Lietuvių savaitinė radijo programa,
pradedant 1988 m. rugsėjo 4,

GIRDIMA SEKMADIENIAIS
8:00 — 9:30 RYTO

iš John Carroll universiteto radijo
stoties FM banga 88.7 — stereo.

Radijo studijos tel. 397-4438

Lietuviška muzika, žinios, Keliaujančio mikrofono reportažai,
įvykiai Lietuvoje, istorinės ir literatūrinės vinjetės.

Programos vedėjas — Juozas Stempužis
4249 Lambert Road, Cleveland, Ohio 44121
Tel. (216) 382-9268

Machine

CNC SWISS SCREW MACHINE OPERATOR

We're MPC Products, known through-out the aircraft and aerospace industries for our high-quality precision components. Currently, there is a position available in Tampa/St. Petersburg for an experienced CNC Swiss Screw Machine Operator to set-up and run machines to produce small precision parts.

5 plus years of previous related work experience is essential for this desirable position. We offer an excellent salary, good benefits and a dynamic work environment. For consideration, please send your resume to:

Human Resources
Dept. CNC

MPC Products
5600 N. W. Jarvis
Niles, IL 60648

Equal Opportunity Employer

TOOL MAKER MACHINIST

Unique oppty for person w / CNC exp. Competitive wages & benefits. Pleasant working conditions. Call John 201-686-0513. (41-47)

EXPERIENCED STEEL FABRICATORS

To work on fabrication & assembly of conveyors, bulk storage bins & related equipment.

Benefits include Blue Cross/Blue Shield, 11 paid holidays, paid vacation, heated shop, good pay, permanent position. If interested call:

TAUNTON ENGINEERING
CO., INC.

700 West Water St.

Taunton, Mass. 02780

508-823-1776

Equal Opportunity Employer (42-43)

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

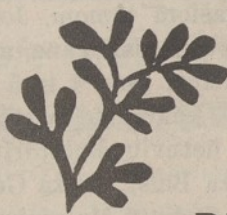
Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą lūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS Realtors

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

PAREMKITE CLEVELANDO SPORTININKŲ IŠVYKĄ!

Kaip jau žinoma, nuo 1988 m. gruodžio 26 iki 1989 m. sausio 1 imtinai, Adelaidėje, Australijoje vyksta III-sios Pasaulio Lietuvių sporto žaidynės.

Clevelando Lietuvių Sporto Klubas žaibas į šias žaidynes siunčia vyrų krepšinio komandą. Taipogi vyksta LSK žaibo iniciatyva suorganizuota jungtinė moterų krepšinio komanda, kurios daugumą sudaro LSK žaibo žaidėjos. Šalia to, keleta LSK žaibo tinklinio žaidėjų vyksta kaip kitur organizuojamų jungtinių komandų dalyviai. Viso iš Clevelando vyksta apie 20 sportininkų, įskaitant ir vadovus.

Kadangi į žaidynes masiniai vyksta dauguma JAV ir Kanados lietuvių sporto klubų, Centriniam Organizacijos Išvykos į Australiją Komitetui yra neįmanoma šios išvykos dalyvius efektingiau sušelpiti. Taigi klubams prisiima patiemis pagrindines lėšas sutelkti.

Clevelando Sportininkų Išvykai į Australiją Remti Komitetas, sudarytas LSK žaibo iniciatyva, yra pasiryžęs įvairiais būdais telkti lėšas clevelandiečių sportininkų išvykai paremti.

Spalio 9 d., komitetas šiam tikslui surengė pietus Dievo Motinos parapijos svetainėje. Gruodžio 10 d. komitetas ruošia sportininkų išleistuves į Australiją, Lietuvių Namuose. Neužmirškite!

Nuoširdžiai prašome savo auka paremti šį užsimojimą, tarnaujančią lietuvių ir sportuojančio jaunimo naudai.

Čekis rašomas: **Žaibas — Australija.** Siųsti komiteto išdininkui Romui Apanavičiui, šiuo adresu:

Žaibas — Australija, c/o Romas Apanavičius, 23750 Chardon Rd., Euclid, Ohio 44117. Tel. (216) 531-6995.

Aukus taipogi galima įteikti bet kuriam komiteto nariui ar įgaliotam aukų rinkėjui.

Clevelando Sportininkų Išvykai į Australiją Remti Komitetas

• **Švento Jurgio parapija** š. m. lapkričio 13 dieną kviečia visus atsilankyti į tradicinę parapijos mini-festivalį. Festivalo pradžia 11 val. 30 min. ir tęsis iki 4 val. 30 min. p. p. Bus parapijos šeimininkų pagaminti skanūs lietuviški pietūs, kaina vienam asmeniui 5 dol. Turtinga daiktų ir piniginių loterija, kurios metu bus paskirstyta 2000 dol., "kalakutų" traukimas ir puiki nuotaika laukia visų. Planuokite linksmam praleisti sekmadienį šv. Jurgio parapijoje.

MIRĖ GALINA KYBARTIENĖ

Lapkričio 3 mirė Kauno valstybinio teatro balerina Galina Čeglokovaitė-Kybartienė, Tamaros Brazaitienės sesuo. Velionė su savo vyru teisėju Juozu Kybartu prieš kelerius metus iš New Yorko atsikėlė į Clevelandą

ir apsigyveno naujajame Lietuvių senelių centre. New Yorke tebegyvena velionės duktė Irena Kybartaitė-Prosetto.

A. a. Galina Kybartienė paliko giliame liūdesyje savo vyrą Juozą, dukterį Ireną su vyru, penkis vaikaičius, seserį Tamarą ir svainį dr. Henriką Brazaičius.

Galina Čeglokovaitė-Kybartienė buvo pašarvota Orlando laidotuvių koplyčioje, Wickliffe. Palaidota pirmadienį, lapkričio 7.

Velionės vyrui Juozui Kybartui ir seseriai Tamarai su šeima Dirva reiškia gilią užuojautą.

MIRĖ JONAS KRIŠTOLAITIS

Lapkričio 2 dieną buvo palaidotas Jonas Krištolaitis, dosnus lietuviškos veiklos rėmėjas. Gimė 1903 metais Šakių apskrityje. mirė nesulaukęs 75-rius metus. Po mišių šv. Jurgio bažnyčioje velionis buvo palaidotas Kalvarijų kapinėse. Mišiose giedojo velionio sesuo Juozė Krištolaitytė-Daugėlienė. Į amžinąjį poilsį palydėti buvo atvykę broliai su šeimomis iš Chicago ir Hamiltono, gimnaitė Juzė Orantienė iš Floridos ir kiti artimieji.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Lietuvių karių veteranų s-ga "Ramovė" Clevelando skyrius, lapkričio mėn. 19 d. 7 val. vakaro, Lietuvių namų auditorijoje rengia Lietuvos kariuomenės šventės paminėjimą su paskaita, menine dalimi, vaišėmis, muzika ir šokiais.

Kalbės poetas B. Gaidžiūnas. Meninę dalį atliks Clevelando vyrų oktetas, vadovaujamas muz. Kavaliausko. Po to vaišės, muzika ir šokiai.

Clevelando ir apylinkės lietuviai, prašomi minėjime dalyvauti. Vietas rezervuo-

Spalio 23 d. Clevelande, Lietuvių namuose įvykusiame Ohio lietuvių gydytojų draugijos metiniame susirinkime 32-ji metinė 1000 dol. kultūrinė premija buvo paskirta Dainavos stovyklai. Premiją įteikė dr. V. Maurutis (dešinėje) dr. M. Laniauskui. Vidury draugijos pirm. dr. J. Šonta.

Brangiam Tėveliui Lietuvos meno istorijos

Prof. PAULIUI GALAUNEI

mirus Lietuvoje, liūdinčią dukrą p. DALIĄ

AUGŪNIENĘ su šeima, visus gimines bei

artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu

liūdime.

Apolonija Staškūnienė

Julytė Johnson su šeima

Raimondas ir Nancy Staškūnai

ti ar stalus sudaryti prašom skambinti skyriaus pirm. Vytautui Januškiui telef. 481-4199, vicepirm. St. Butrimui 481-2130 ar valdybos nariams J. Šlapeliui, Ig. Stankui ar Ed. Pranckui-Pranckevičiui.

E. Pranckus

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6028 Mayfield Road, Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į **ČIPKUS REALTY**, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Nuomojamas namas 18310 La Salle Rd. 3 miegamieji, garžas, pilna namų apyvoka pradedant šaldytuvu, oro šaldymu ir t.t. Skambinti: D. Ragazinskas 481-7946. (43-44)

Parduodami tautiniai rūbai. Skambinti tel. 481-6178 (42-43)

NEW ENGLAND METAL STAIR & RAIL
NOW HIRING...
WELDERS & HELPERS
STEADY WORK & OVERTIME
APPLY WITHIN:
90 Main St.
N. Reading, Mass 01874
(508) 664-5244 (42-45)

TRACTOR TRAILER DRIVERS — Steel product deliveries. Knowledge of central and southern Jersey helpful. Minimum 3 years experience. Articulated license required. Good pay with union benefits. Call JACK at 201-826-6400, or apply in person to: **ABARRY STEEL CO.**, 1000 State Street, Perth Amboy, N. J. 08862. (41-44)

MACHINE OPERATORS 4 vacancies, day shift. Starting rate \$5 p/hr for operators to run surface grinders, compacting presses & powder mixing equipment. Jobs reg basic reading & writing, prior exp. helpful the shop is in an industrial atmosphere (iron powders) but not req'd. For an appt. contact Lionel or Jeff at 201-673-7664. Coretronics Division of Krystinel, 241 No. Day Street, Orange, N. J. 07509 (38-42)

VISUS KVIEČIAME DALYVAUTI LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIME

š. m. lapkričio mėn. 19 d. 7 val. vak.
LIETUVIŲ NAMŲ SALEJE.

Programoje žodį tars visuomenininkas **BALYS GAIDŽIŪNAS** tema: "Įvykiai Lietuvoje baigiantis 10 metų laisvės kovoms".

Meninę dalį atliks **CLEVELANDO VYRŲ OKTETAS**. Šokiai, vakarienė, bufetas, loterija.

Šokiams gros geras orkestras. Bilietai po \$17.50 gaunami pas ramovėnus. Skambinti tel.: J. Šlapeliui 261-5419.

**L. K. V. S. RAMOVĖ CLEVELANDO
SKYRIUS**

DIRVA

SLA NARIŲ DĖMESIUI

1988 metais nuo gruodžio mėn. 1 dienos ir baigiant gruodžio 31 dieną vyksta Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomasis Tarybos NOMINACIJOS. Visos SLA kuopos gruodžio-December mėn. privalo susaukti visuotinius narių susirinkimus ir susirinkimuose atlikti NOMINACIJAS į SLA Pildomąją Tarybą. Visi SLA nariai kuo skaitlingiausiai dalyvaukite NOMINACIJOSE.

Genovaitė Meiliūnienė, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sekretorė.

• **Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinys** švenčia korporacijos 66 m. gyvavimo kuklų lapkričio 19 d. 7 val. vak. Lietuvių Tautiniuose namuose Chicagoje.

Per šventę bus įteiktos spalvos naujai pakeltiems senjorams.

Šokiams gros žarės orkestras. Visi kviečiami dalyvauti ir kartu atšvęsti šią šventę. Dėl rezervacijų skambinti Vitui Pliopliui (312) 776-1938.

SUNKIAI SUŽEISTI POVILAIČIAI

Spalio 30 d., Floridoj, automobilio nelaimėj buvo sunkiai sužeisti Vytautas ir Lilija Povilaičiai, buvę chicagiečiai, dabar gyveną Orange City mieste, Floridoj. Jie randasi Sanford, Fl., ligoninėj. Kelyj į Mount Dora, Fl., į Povilaičių automobilį trenkė iš priešingos pusės atvažiuojantis, ant lietingo kelio paslydęs, sunkvežimis. Galimas daktas, kad Povilaičiams teks išbūti ligoninėj ilgesnį laiką.

• **JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga** kreipiasi į visus tautiečius keliaujančius į Lietuvą: būkite šių laikų knygnešiais!

Jaunoji Lietuva atgims! Norime atverti jai duris į vakarietišką mintį ir žodį. Važiuojančius į Lietuvą, vyresniusius ir ypač jaunesniusius, aprūpinsieme knygomis! Išeivijos pareiga parsivežti į gimtąją žemę laisvojo pasaulio turtus!

Šiuo metu dalinam krikš-

čioniškos minties literatūrą skatinti laisvą žodį ir artimo meilę.

Jūsų vienintelis pasiaukojimas šypsena pasieniečiui!

Prašome besidominčius knygnešius kreiptis į JAV LJS centro valdybą telefonu (301) 439-5862, arba paštu, adresu: 10410 Rutland Pl., Adelphi, MD 20783.

Dėkojame leidėjams, kurie remia ir remis šį žygį!

• **Aldona Rimienė**, Chicagoje, prisiminimui savo vyro a. a. inž. Alfonso Rimo penkerių metų mirites sukakties, Dirvai atsiuntė auką 50 dol. Ačiū.

PABALTIEČIŲ PLAUKIMO PIRMENYBĖS

Šiaurės Amerikos pabaltiečių plaukymo pirmenybės įvyks 1988 m. lapkričio 19 d., Jimmie Simpson Recreation Centre, 870 Queen St. E., Toronto, Ont. Vykdo Toronto Estų Plaukimo Klubas.

Varžybų pradžia 5 val. p. p.

Varžybos bus vykdomos šiose klasėse: vyrų ir moterų 15 m. ir vyresnių senjorų — virš 24 m., jaunių ir mergaičių (13-14 b.), jaunių ir mergaičių (9-10 m.), berniukų bei mergaičių (8 m. ir jaun.).

Programa apima visus stilius. Šuolių į vandenį nebus. Amžiaus klasifikacija nustatoma pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų plaukikams.

Dalyvių registracija iki š. m. lapkričio 15, pas PS F-jos plaukymo komiteto vadovę: **Mrs. Mai Kreem, 618 Davenport Rd., Toronto, Ont. M5R 1K9. Telef. (416) 924-6028.**

PARAMA DIRVAI

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

D. Vidžiūnas, Chicago ..10.00
Dr. Ed. Jansonas, Osterville25.00
Vl. Petukauskas, Cleveland10.00
Dr. V. Tauras, Chicago ..15.00
J. Kazickas, Greenwich 25.00
J. Grauzinis, Chicago ...25.00
Aldona Rimienė, Chicagoje a. a. savo vyro Alfonso Rimo 5 metų mirties sukakčiai atminti50.00
P. S. Leveckiai, Ormond Beach30.00
M. L. Gilvydis, Farmington15.00
J. Švobienė, Madison10.00
K. O. Žolynai, Ormond Beach20.00
L. Jurkūnienė, La Grange 25.00
A. P. Mašalaičiai, Wayne 20.00
M. Vaišnys, Philadelphia 8.00
V. Abraitis, Palm Coast 25.00
V. Vaškys, Crownsville .. 5.00
B. Smetonienė, Cleveland 10.00
O. Kremeris, La Grange 25.00
Dr. A. Pustelnikas, Chicago20.00
M. Petraitis, Inverness .. 5.00
J. Naujokaitis, Cleveland 10.00

Lietuvės daininkės atlikusios programą Hot Springs pas amerikiečius. Prieky R. Sabaliūnienė, seselė Mary Anne, L. Kazienė. Antrojo eilėje O. Tamošauskienė, L. Tamošaitienė, K. Stasiūnaitienė, L. Gudeliene ir D. Vilimienė. A. Kazio nuotr.

HOT SPRINGS

• **Hot Springs Balfo skyrius** pradėjo aukų rinkimą. Balfas rėmė ir remia neturtingus, paliegusius, sergančius, nukentėjusius nuo okupanto ar gamtos nelaimių lietuvių. Hot Springs vietovėje aukas renka Jonas Miežinskas, Pranas Radis ir Aleksas Sadauskas.

• **Hot Springs dainininkės**, vadovaujamos Liucijos Gudeliene, atliko programą amerikiečiams pensininkams. Akompanuojant seselei Mary Anne, padainavo penkias liaudies dainas. Grupės dainavimą pavyairino duetu Regina Sabaliūnienė ir Dana Vilimienė. Lilė Kazienė anglų kalba apibūdino kiekvieną dainą, papasakojo apie tautinį drabužį bei gintarą lietuviškose dainose apdainuotą ir visada nešiojamą tautinio apsirengimo. Programą užbaigė daina "God bless America", į kurią įsijungė visa publika. Dainininkės susilaukė gražių atsiliepimų iš susirinkusiųjų..

• **Inž. Vytautas Šliūpas**, aušrininko dr. Jono Šliūpo sūnus su žmona Vanda ir uošve Stase Fabijoniene spalio 18 d. lankėsi Hot Springs vietovėje. "Leiskit į Tėvynę", radijo studijoje įkalbėjo savo patirtus išpučius iš viešnagės okupuotoje Lietuvoje. Radijo programa "Leiskit į Tėvynę", vedama Salomėjos Šmaižienės, atšventė savo veiklos dvylikos metų sukaktį. Ji girdima kiekvieno sekmdienio rytą iš stoties KIXT, 1420 AM banga. (sš)

PADĖKA

Širdingiausią padėką reiškiam visiems, visiems už parodymą tiek daug meilės už dvasinę paramą, globą ir vispusią pagalbą mūsų žentui GINTARUI, duktrei VALENTINAI, anūkelei RASAI ČEPAMS ir mums tame skausmingame laikotarpyje netekus mūsų mylimo anūko ir brolvaikio krikštasiūnio

PETRO ČEPO.

Tai buvo neįkainuojama dvasinė parama priduo-danti jėgų išsilaikyti tose sunkiose dienose.

Giliai įvertinam Jūsų gausų dalyvavimą šermentyse, bažnyčioje ir kapinėse.

Už jautriai išpuodingas kalbas.

Už nepaprastą grožį — gausybę gėlių.

Ir už gausias maldas ir aukas PETRO atminimui.

Ypatingą padėką reiškiam jaunimui, kuris su tokiu jautrumu atsisveikino ir išlydėjo savo draugą.

Esam ir amžinai būsim dėkingi.

TĖVAI-SENELIAI
ADOLFAS IR ONA
IR
SESUO-TETA DALIA
ŠČIAUKAI

PADĖKA

A. A. JONAS VIRBALIS.

Mylimas brolis staiga mirė 1988 m. spalio mėn. 1 d. Palaidotas Visų Sielų kapinėse spalio 5 d.

Nuoširdžiai dėkojame šv. Jurgio parapijos klebonui J. A. Bacevičiui už atlaikytas šv. Mišias bei palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame jo idėjos draugams tarusiems atsisveikinimo žodį. Dėkojame organizacijoms už prisijusias gėles ir visiems mus užjautusiems liūdesio valandose, aukojusiems šv. Mišioms, Tautos Fondui ir asmeniškiesiems reikalams. Dėkojame visiems dalyvavusiems šermentyse, palydėjusiems į kapus ir nešusiems karstą.

Nuliūdusi SESUO DOMININKA GATAUTIENĖ
IR ŠEIMA

Mylimam broliui

DR. JONUI V. MILERIUI

mirus, reiškiau nuoširdžią užuojautą sūnams

PETRUI, POVILUI, JONUI, dukrai DAINAI

ir broliui MEČISLOVUI.

Katrina Vilimienė

MACHINE OPERATORS
Breed Corp. has immediate openings for entry level machine operators. Applicants should have some knowledge of mechanical operations. Good understanding of English necessary for safety standards. Hours 7:30-4:00 5 day week. Major Medical/Hospitalization, Dental, 401K.

Apply to:
BREEDCORP
Building 12
Rockaway Valley Rd
Boonton Township, NJ 07005
Equal Opportunity Employer M/F